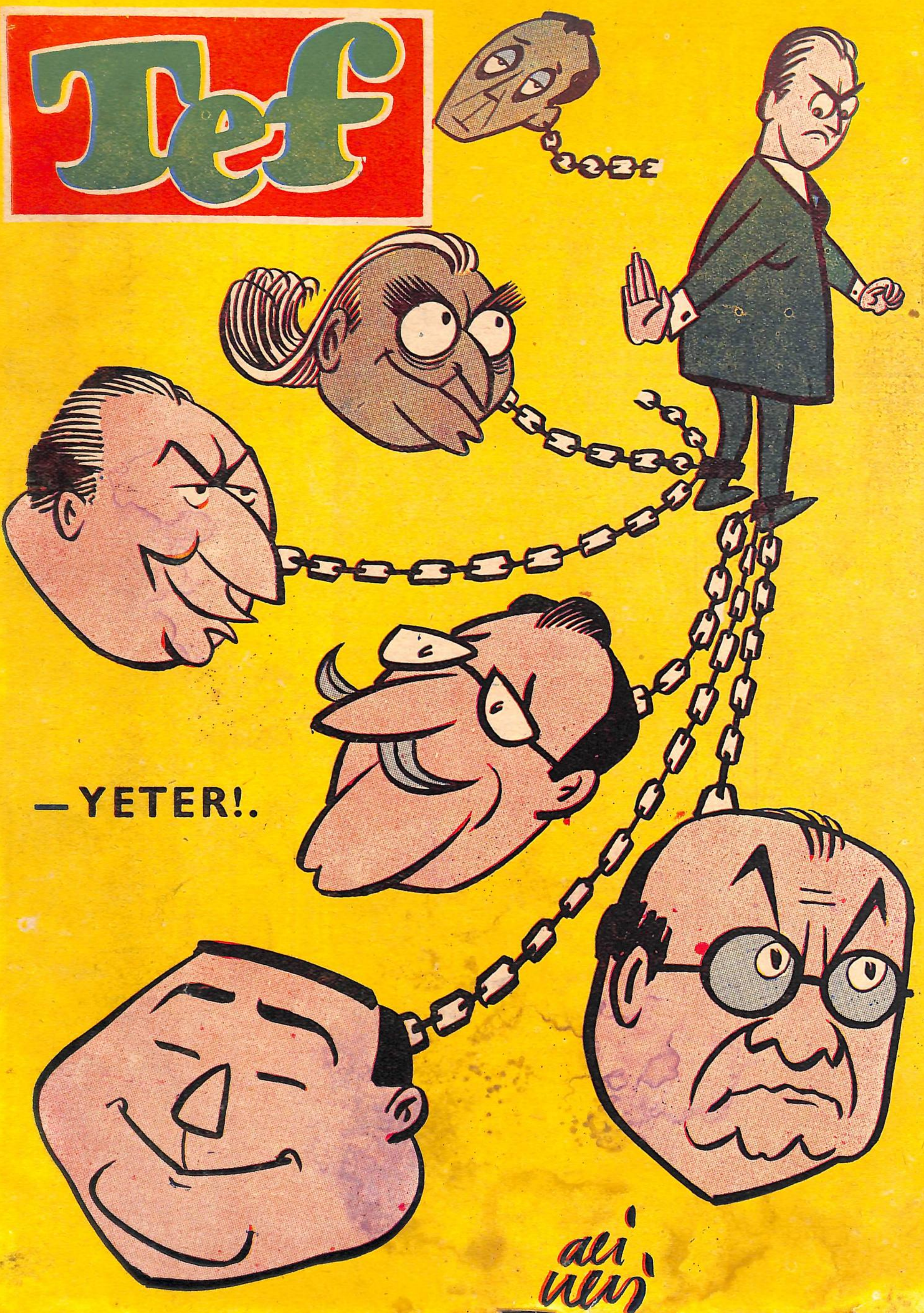
Tef
—YETER!.
ali ulvi

İLK SAYISI
SANDAL
BEDESTENİNE
DÜŞEN
MECMUA

Bayat

HADİSELERİ KEYFİNCE
BOZAR, YAZAR ve DİZER

En tanınmış imza ve mühürler: Cevdet Godo - Rebii Cevat Uyuyan - Lezize Maraz - Nadircan Caflı - Sabri Fesat Savuşgit - Selâmi Vefa - Osman Sebiloğlu

İÇİNDE:

SÜLEYMAN PAŞANIN ŞIRINGA ALETİ - ESKİ ISTANBUL DOLMACILARI
POMAK CELÂL NASIL NASIR OLDU - CEMAZİÜL EVVEL NEDİR?
YIRMI KASA BİRAYI İKİ KİŞİ NASIL IÇTIK - ISHALE ÇARE BULUNDU!
BİTMEDEN BİRKAÇ KİLO ALIN Paket yaparsınız!...

BU GÜN ÇIKTI!..

Parselli peynir
SATIŞLARI
KAŞAR CEMAL
TEL:

YAZ
GÜNÜNDE
KALORİFER
yakılır mı?
YAKILMAZ
AMA
TAMİR DE
EDİLMEZ
Değil ya!...
Kış gelmeden
kaloriferinizi
tamir ettirin
Orta kattaki
kiracınız
Fazıl üşür

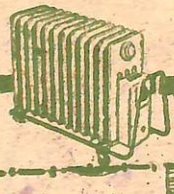

BEN ONA
FAN FİN FON dedim
O DA BANA
FON FİN FAN dedi.
Gene de Anlaşamadık.

İŞTE ÇİNCE BÖYLEDİR

Allah aşkına siz söyleyin
FAN FİN FON mu, yoksa
FON FİN FAN mı?..

ÇİNGAFON KURSU

SENENİN
EN KORKUNÇ
FİLMİ!...

Yarın Suareden
itibaren:

SABIKLAR MÜZESİ

BAŞ ROLLERDE

Bütün Sabıklar ve Binlerce Partizan...

Gece kaçırılan cesetler - Kadınların çıplak vücudunda sigara söndüren korkunç Emin - Canavar yaratan Dr. Namık - Yer yüzünün en acaip yaratığı Bumin - Kendini fasülye zanneden Beyefendi - Heyecan - İftira - Rezalet İrtica - Cinayet - Şehvet ve Ahmed'in çevirdiği binbir dümen

AYRICA

Refik Koraltan'ın NAYLON ŞORTU.

Arsız Film

KAYIP
ARANIYOR

Yanda resmi bulunan minik oğlum SÜPERMANYAK PEYAMİ 27 Mayıstanberi kayıptır. Bulunduğu yeri bilenlerin insaniyet namına kimseye bildirmemelerini rica ederim.

ANASI HATİCE SEFA

BİR AÇIKLAMA

BAYAN SUZAN SÖZEN İLE,

HER ikimizin isminin (S.S.) ile başlamasından başka hiçbir ilgim olmadığını gördüğüm lüzum üzerine açıklarım.

(Genede kendisi bilir. Arzu ederse ilgilenirim).

SUAVİ SÜALP

Tef

HAFTALIK
MIZAH
GAZETESI

Her hafta Çarşamba günleri çıkar.

YAZARLAR:

Adnan Tahir
Adnan Veli
Alpİâçin
Aziz Nesin
Bülent Oran
Çetin Altan
İlhan Engin
Haldun Taner
Halit Kıvanç
Melih Cevdet Anday
Orhan Boran
Reşat Ekrem Koçu
Rıfat Ilgaz
Selâmi İzzet Sedes
Süavi Süalp
Yalçın Kaya
Zahir Güvemli

KARİKATÜRCÜLER:

Ali Ulvi Ersoy
Altan Erbulak
Ayhan Başoğlu
Bedri Koraman
Bayram Küçük
Eflâtun Nuri Erkoç
Ferruh Doğan
Mustafa Eremektar
Nehar Tüblek
Oğuz Aral
Ratip Tahir Burak
Şadi Dinççağ
Semih Balcıoğlu
Sinan Bıçakçıoğlu
Suat Yalaz
Tekin Aral
Turhan Selçuk
Yalçın Tüzecan

*

KLİŞELER
AR KLİŞE ATÖLYESİ

*

KAPAK BASKISI
AR-EL MATBAASI

*

DIZGI VE TERTIP
EKSPRES

*

BASKI
BAHAR MATBAASI

*

Fiatı: 100 kuruştur.

Tef

HAFTALIK SIYASI MIZAH GAZETESI

Sahibi ve Yazışleri Müdürü : . . . . . . ERTEM EGILMEZ

Umumi Neşriyat Müdürü : . . . . FERRUH DOGAN

Yanıksaraylar sokak Esen Han - Cağaloğlu. Telefon: 27 34 40

CILT : 1 ★ 13 TEMMUZ 1960 ÇARŞAMBA ★ SAYI : 4

BAŞYAZI :

KATLANMAK !

Bedii FAIK

Orgeneral Cemal Gürsel, Doğu'nun kimlik belgesi o iki büklüm sırta, elinin tersiyle bir şaplak indirdikten sonra, askerce bir boru üfledi:

— Dalkavukluğa paydos!..

Hind fakirlerinin kirli zurnaları karşısında, iyilip bükülen yılanlar gibi kıvranmağa alışmışlar, birden durdular. Kurban bıçakları raflardaki yerlerine girdi; dudaklardan önce, toprağı dövmeğe alışmış diz kapaklarının nasırdan çehreleri güldü. Ve Doğulu'nun yay gibi sırtı ürperdi...

Evet dalkavukluğa, tabasbusa, şakşakçılığa, artık paydos!.. Ama tıpkı, Atatürk'ü ancak bir kanunla saydırmak zorunda kalışımız gibi, insan gibi sevmeyi, insan gibi alkışlamayı da, gene en az bir tâmimle yerleştiriyoruz!

On yılda ne hale mi girmişiz? İşte yalnız buna bakmak yetmez mi:

Vav'laşmış sırtlarımızı düzeltmek için, resmiyetin dizi belkemiklerimizin ortasına dayanıp, omuzlarımızı geriye çeke çeke uğraşmak zorunda!..

Bu sırt... Bu sırt... Ne çekerşek bununla değil, bundan!.. Bayarı «tenkil... tenkil...» diye bağırtan, hanceresi değil, bu bükük sırttı. Menderes kadın donlarını kasasından önce bu sırtta sakladı. Tahkikat Komisyonu Mecliste değil, bu sırtta kurulmuştur. Zorlu veya Polatkan, yüzdeliklerini evvelâ bu sırttan aldılar.

Yıkılan devrin özeti mi? İşte bu:

On yılda yaşamamışız, ancak katlanmışız!..

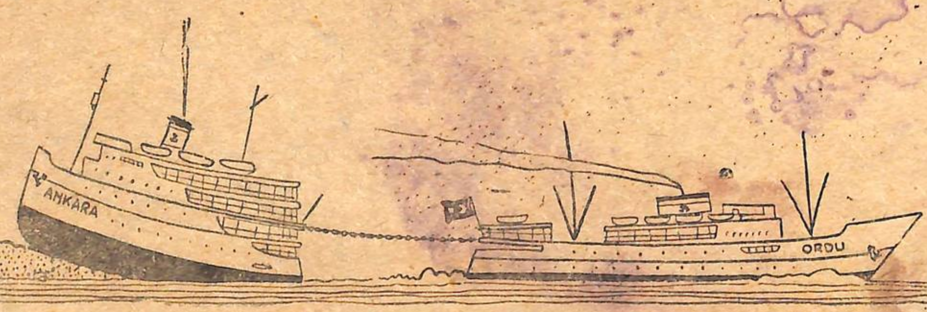

TAHLİSİYE

MERAK BU YA!..

Bu günlerde üzerinde en çok durulan konulardan birisi de «basın'ın kendi kendisini kontrolu»dur. Doğrusu, yerinde bir düşünce.

Gelgelelim ,basın dünyamızda sa yılı da olsa bazı çapaklar, kılçıklar, parazitler var. Kendi kendimizden sayıp bunları da kontrola kalkışırsak, başka bir iş yapmağa zaman mı kalır?

«Bazı gazetelerde hiçbir aslı esası olmayan ve hakikatlara tamamı ile aykırı olarak, hakkımda dedikodular çıkmakta ve benim 10 yıllık sabık zulüm idaresi zamanında nûfuz ticareti yaparak gayri meşru yoldan servet kazandığım yazılmaktadır. Bu dedikodular tamamen hayâl mahsulü olup, bütün mektep hayatımda hesap imtihanlarında kopya yaparak muvaffak olmuş bir insan sıfatiyle, her zaman hesap vermeğe hazır olduğumu efkârı umumiyeye bildiririm.

Aynı zamanda, benim alnım da açıktır. Ve saçlarım dökülmekte olduğundan gittikçe alnım açılmaktadır.

Benim için, nûfuz ticareti yaptı, diyorlar. Inkâr etmiyorum, evet yaptım. Bu memlekette her zaman ticaret haktır ve hak olarak kalacaktır. Her vatandaşın ticaret hürriyeti olduğu gibi, benim de ticaret hak ve hürriyetim vardır. Ben nûfuz ticareti yaptımsa, kanunî komisyon hakkımdan fazlasını mı aldım? Ben, toptancılardan nûfuzu kaça aldımsa, üstüne yüzde yirmi perakendici kârı koyarak öyle sattım. Bir kişi çıkıp da, fâhiş fiatla nûfuz ticareti yaptığımı isbat edebilirse, her türlü cezama razıyım.

Nûfuz ticareti deyip duruyorlar. Biz bu nûfuzu bedava almadık ki, ona buna parasız dağıtalım. Dünyanın neresinde, sermayesinden eksiğine satış görülmüştür? Yani, ne yapmamızı istiyorlardı? Yüksek bedelle satın aldığımız nûfuzları, aldığımızdan ucuza satıp iflâs mı etmeliydik? Sermayesi kurtarmaz, top atardık. Bu da memleketin ve nurlu kalkınmamızın aleyhine olurdu.

Davulun sesi uzaktan hoş gelir. Bazı kendini bilmezler. nûfuz ticaretini de kolay bir iş sanıyorlar. Kolay değildir, her mesleğin kendine mahsus zorlukları vardır. Nûfuz ticareti denilen meslek, sanıldığı kadar kolaysa, neden herkes bu sahaya atılıp da zengin olmadı? Demek ki zor bir zenattır.

Biz, sattığımız nûfuzları ucuza almadık. Bunlar bize çok pahalıya mal olmuştur. Bir parçacık nûfuz ticareti yapabilmek için, alacağımız nûfuz karşılığı olarak, haysiyetimizi, namusumuzu, izzeti nefsimizi verdik. Bunu kolay bir iş mi sanıyorsunuz?

Anlıyamadığım bir nokta var. Bugün bizim hakkımızda dedikodu çıkaranlar, ne demek istiyorlar? Hem izzeti nefsimizi, haysiyetimizi, şerefimizi, namusumuzu verecek, hem de bunların karşılığında hiçbir şey almıyacak mıydık? Çok affedersiniz ama, buna enayilik demezler mi? Karşılığında birşey almadıktan sonra, ben neden namusumu vereyim?

Yoksa almadan, nûfuz dağıtmamızı mı istiyorlardı? Almadan vermek kula mahsus değildir. Biz, aldık verdik, insanlığımızı gösterdik.

Bazı gazeteler de, nûfuz ticaretinden çok kazandığımızı söyliyerek aleyhimizde neşriyatta bulunuyorlar.

Evet, Allah bin bereket versin, çok kazandık. Ama haksız hiçbir kazancımız olmadı. Bizim çok kazanmamız, sermayemizin yüksekliğindendir. Nasıl bu dünyada insanların boyları, ağırlıkları, değişik değişikse, herkesin sahip olduğu servet bir değilse, nasıl kimisi zengin, kimisi fakirse ve bu içtimaî nizam böylece muvazenede kalabiliyorsa, insanların namusları, haysiyetleri, şerefleri de derece derecedir. Bir yüksek tahsilli adamın şerefiyle bir cahilin şerefi bir olur mu? Bir milyonerin şerefi ile bir meteliksizin şerefini siz nasıl bir tutarsınız? Yoksa bunlar, müsavat diyerek, kökü dışarıda olan bir ideolojinin sinsi sinsi propagandasını mı yapmak istiyorlar? Yağma yok!.. Bu hürriyet havasından faydalanarak, vatandaşlar arasına nifak tohumları serpmek isteyenlerin başlarını ezmeli.

Evet, namus şerefler de, çok şükür derece derecedir. Meselâ ben yüksek tahsilimi yaptıktan sonra, Avrupa'da ihtisasımı yapmış bir insan olarak, çok pahalıya elde ettiğim şerefimi bedavaya veremezdim, ucuza da veremezdim. Pahalı aldım, pahalı sattım. Ama hiçbir zaman, kanuni hakkımdan fazlasına tenezzül etmedim. Elbette, böyle bir yüksek namus ve şeref vererek aldığım nûfuz da yüksek olacaktı. Bu ticaretin kâr haddi de elbet yüksek olacaktı. Nasıl ki, bir seyyar satıcının yanında, mahalle bakkalının kazancı yüksekse, nasıl mahalle bakkalının kazancının yanında toptancının kazancı yüksekse,, bizim de yüksek şeref ve haysiyetlerimiz karşısında elde ettiğimiz nûfuz yüksek olacaktı. Bundan daha tabii daha hukuki ne olabilir? Yoksa, bugün hakkımda adî dedikodular çıkaranlar, okuması, yazması bile olmayan bir bucak başkanının kazancı kadar mı, benim de kazancım olmasını istiyorlardı? Şereflere ve namuslara dereceleri kadar itibar edilmezse ve verilen namus, şeref karşılığında alınan nûfuz derece derece yüksek olmazsa, demokrasi olur mu? Biz bunun için mi yıllarca, Ishak kuşları gibi «demokrasi, demokrasi!» diye bağırıp durduk? Ben, yüksek bedelle verdiğim namus ve şerefim karşılığında yüksek ölçüde nûfuz ticareti yapmış, ama kazancıma hile karıştırmamış bir insanım.

Benim çocuklarımın kursağına kırk paralık haram girmedi; girenlerin en ucuzu bile, en küçüğü bile kırk liralıktan aşağı değildir. Yavrularımın küçücük kursaklarından enaz kırkar liralık lokmalar girerken, onların ne zorluk çektiklerini, kursaklarının ve barsaklarının nasıl bozulduğunu kelimeyle anlatamam. Biz bu mübarek vatanı ve bu mukaddes topraklar uğruna neler çekmiş, nelere katlanmış insanlarız...

Evime kırk paralık haram girmedi, hep dört yüz, dört bin liralık girdi. Namusum müsaade etmediğinden daha aşağısına tenezzül etmediğim gibi, şerefleri benden yüksek olanların haklarına birgün olsun tecavüz etmiş değilimdir. Aksini ispat eden namussuz vatan hainini, bin lira rüşvet vererek susturmaya her zaman hazırım. Ben vicdan'ı tertemiz (karımın adı Vicdan'dır), ve gönül'ü pırıl pırıl (kızımın adı Gönül'dür) ve alnımın teriyle nûfuz ticareti yapmış bir vatandaşım. Alnım da her zaman için açıktır ve saç dökülmesine karşı bir ilâç bulunmadıkça, daha da açılacaktır.

Bu memleket daha pek çok kalkınabilirdi. Ama ne yapalım ki bir takım bozguncular bizim yolumuzu takip etmediler. En kârlı ticaret, nûfuz ticaretidir. Memleketin kalkınması ancak nûfuz ticaretinin artmasına bağlıydı. Herkes, kendi namus ve şeref sermayesine göre, nûfuz ticaretine başlamış olsaydı, memleketimiz nurlu kalkınmanın parlak eserleriyle dolup taşacaktı. Vatandaşlar işsiz, evsiz kaldılarsa, bunun sebebi, bozguncu vatan hainlerinin, menfî propagandalarına uyup nûfuz ticareti yapmamış olmalarıdır. Meselâ benim, Ankara'da iki, Izmir'de üç, Istanbulda dört apartmanım vardır. Bunları kolay yapmadım. Zorlanmaktan alnımın hayâ damarı çatladı da çatlağı tedavi için üç yıl Avrupa'da dolaşmak zorunda kaldım. Yalnız benim mi? Karımın ve kızımın da ar perdeleri yırtılıp delik deşik oldu. Ama nûfuz ticareti ile vatanın imarı için herşeye katlandık. Yırtık papuçla gezmedikse de, yırtık ar - hayâ perdesiyle gezdik. Bu sayede apartmanlar diktik ve ancak, bu suretle her sokak başında dört milyoner yetişti. Herkes nûfuz ticare-

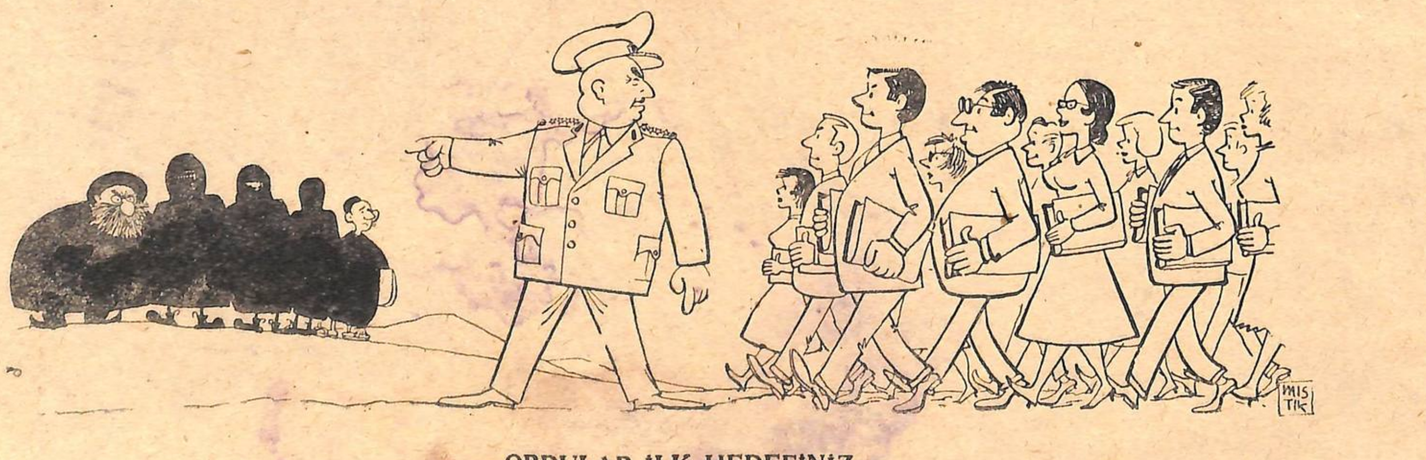

— ORDULAR İLK HEDEFİNİZ...

ti yolunu tutsaydı, vatan sathı apartmanlarla dolardı da, gezecek sokak kalmaz, pencereden pencereye atlar, kızgın damlarda gezerdik... top atardık.

Biz, nûfuz ticaretiyle yalnız apartman mı yaptık? Çok şükür, bankalardaki kasalarımız da dopdoludur. Meselâ benim kasamı açsalar, içinden, yüksek sosyeteye mensup hamfendilerin renk renk iç çamaşırları çıkar. Dünyanın en zengin kadın külotu kolleksiyonlarından biri de benimdir. Kimimiz kombinezon, kimimiz sütyen kolleksiyonu yaparak, ince zenatın ilerlemesine, ince zevkin yayılmasına hizmet ettik. Bütün bu hizmetlerimiz şimdi unutulmuş görünüyor. Yazıktır, memlekete acısınlar... Memlekete acımazlarsa, kasamdaki çıplak kadın resimlerine, naylon kadın donlarına acısınlar. Biz o donları elde etmek için, ailece kendi donlarımızı feda ettik de, ne borçlar aldık...

Yine bu dedikoducular, benim, eski idareyle mücadele etmediğimi söylüyorlar ki, katiyen yalandır. Ben hürriyet ve demokrasi taraftarıyım. Ve sakıt idarenin hürriyetleri tahdidini beğenmiyordum .Boş durmadık, mücadele ettik. Bu adamlara ne söylesek kâr etmiyordu. En sonunda arkadaşlar toplanıp, bu adamları öldürmeğe karar verdik... Ama nasıl öldürecektik? Tabanca, bıçakla öldürüp, elimizi kana bulayamazdık. Zehirlemek bize yakışmazdı. Bunun üzerine, aramızda şöyle dedik: Hiç durmadan bunlara güzel, genç kadınlar bulup götürelim. Bunların hepsi de ihtiyar olduklarından, güzel genç kadınlarla baş edemezler, oynaşırken kalpleri küt diye durur, ölürler.

Bu kararı aldıktan sonra, elimize geçirdiğimiz güzel kadınları bazı keyifle, bazı parayla, bazı da zorla, yatak odalarına soktuk. Bunlar az gayret midir? Biz bunları, başımızdaki zalimleri, elimizi kana bulamadan öldürüp onlardan kurtulmak için, vatanperverane bir hissin son derece galeyanı ile yaptık. Niyetimizden şüphelenmesinler diye, itiraf ederim ki, arada bizim de çöplendiğimiz oldu. Ama ne yapalım, memleket meselelerinde her fedakârlığa katlanmak bir borçtur. Ben her seferinde «Allahım bu seferlik günah yazma!» diye dua etmiş, mevlit okutmuş ve Eyüpsultan Hazretlerinde siyasî iftar sofrası kurdurmuşumdur.

Arkadaşlarımız arasında, kendi aile efradını bile bu vazifede kullanan hamiyetli insanlar vardı.

Bu yüzden bizim adımızı şöyle - böyle diye çıkaranlar oldu. Biz bunları şöyle - böyle olduğumuzdan değil, başımızdaki zalimleri öldürüp, yerlerine geçmek ve memleketi selâmete kavuşturmak için yaptık.

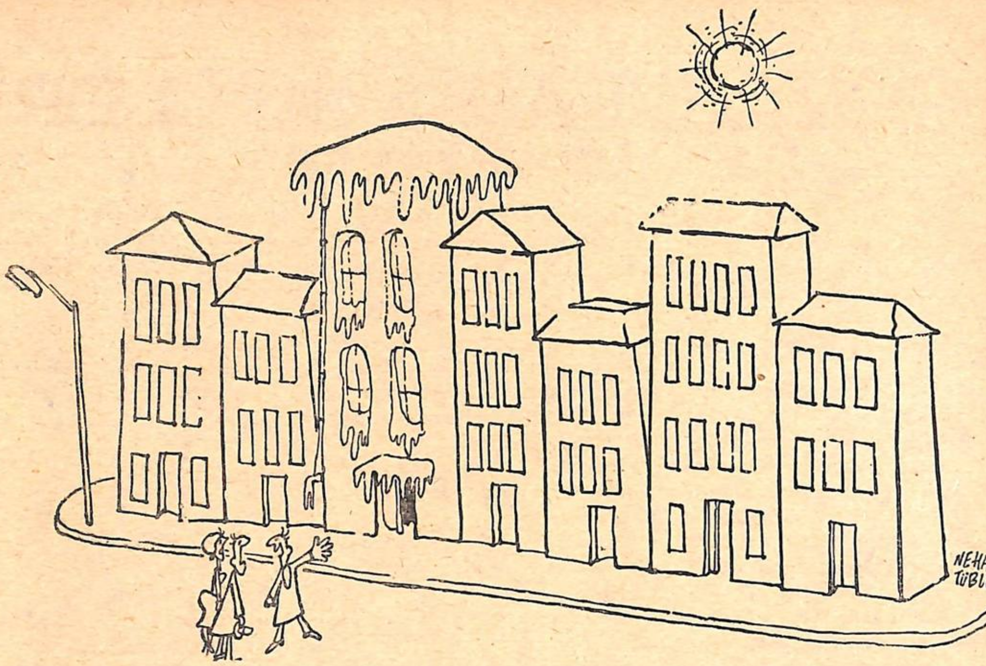

— Bu sıcakta bundan iyi yer bulamazsınız bayım... Bu evin kirasını dondurduk!..

Hattâ, bunlardan bir - ikisinin yatakta jimnastik yaparlarken kalp krizi geçirdiklerini duymuşsunuzdur. Az kaldı muvaffak da olacaktık. Eğer askerler acele edip 28 Mayıs'da ihtilâl yapmasalardı, bizim gayretimizle onların hepsi kalp durmasından yataklarında can vereceklerdi.

Şimdi bütün bu fedakârlıklarımız, hizmetlerimiz unutulup iftira edliliyor. Ama ben iftiralardan korkacak adam değilim, pişkinim. Aradan biraz geçsin, nasıl zeytinyağı gibi üste çıktığımı herkes görüp şaşıracaktır.

Yaşasın ihtilâl, yaşasın bu ihtilâli yapanlar, yaşasın Miralay Kâzım Bey, Yaşasın Mülâzımı evvel Ahmet Bey... Yaşasın Eyüpsultan Hazretleri, yaşasın Fenerbahçe...»

Aziz Nesin

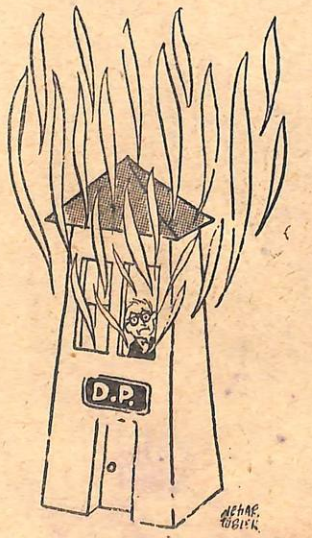

Bir adam evle beraber kendini yaktı... (Gazeteler)

sırası geldikçe

İLK BİRİKTİRME

Amerika'da ilk yerleşen beyazların, Avrupalı haydutlar, hırsızlar olduğunu bilmeyen yoktur. Bunlar, yabancı bir ülkede oldukları için, üstelik daha rahat, daha amansız davranarak mal, para edinmişler, böylece çocuklarına, torunlarına, torunlarının torunlarına zengince bir yaşayışın bütün koşullarını hazırlamışlardır. İşte, bugünkü milyoner, milyarder iş adamlarının, geriye doğru giderek, zenginliklerinin kaynağı araştırılsa, son durakta karşımıza çıkacak olan, haydutça vurgunlardır.

Bilim de böyle der; o da bugün «sermaye» dediğimizin doğuşunu araştırırken, geriye doğru giderek, «ilk biriktirme» denilen olaya gelip dayanır. «İlk biriktirme», ya açıkça yasadışı, ya da gizli kapaklı yollardan mal, para edinme, Türkçesi düpe düz hırsızlıktır. Bir hırsız çıkar, «ilk biriktirme»yi başarır, birer sayın iş adamı, artık tutumuna göre, birer aydın, birer yönetmen olup çıkarlar. Geçmişi kimse kurcalamaz.

Bizim düşüklerin parça parça açıklanan hırsızlıkları duyuldukça, «Aman bunlar ne alçak kişilermiş! Böylesi de olur mu?» diye konuşanları sık sık görüyorum. Şaşacak ne var bunda? Bizim düşükler, işte o «ilk biriktirme»yi son hızla gerçekleştirmek istiyorlardı. «Sermayecilik» yolunda geri kaldığımız için vakit dardı; kısa süre içinde, elden geldiği kadar çok çalarak, açıkça çalarak yarının sayın iş adamları olacak torunlarına biran önce yolu düzlemek gerekiyordu. «Amerika olacağız.», «Her mahallede bir milyoner.» sözleri bunu anlatmak için söylenmiştir. Siz o sözleri duydukça, belki gözünüzün önüne bugünkü Amerikan milyonerlerini getiriyordunuz; oysa, geri kalmış bir ülke olduğumuz için, onların dedelerini düşünmeniz daha doğru olurdu. On yıllık hırsızlık olaylarının bu kerte utanmazca olmasının tek açıklama yolu budur sanırım.

Hırsızlık günleri sarsıntısızca atlatılabilseydi, bu çirkinlikler, söylenti biçiminde ağızlara düşmüş de olsa, unutulur giderdi, artık kurcalanmazdı. İşte bizim düşüklerin düşmek istememeleri bundandı; hırsızlık temeli üzerine sözüm ona saygıdeğer bir yapı kurmak istiyorlardı; «Az kaldı, sonuna yaklaştık.», «Dişimizi biraz daha sıkalım.» demeleri bu yüzdendi. Şunu da söyliyebiliriz: Belki de yurdun bu yoldan kalkınacağına inanıyorlardı.

Melih Cevdet Anday

YASSI ADA GÜLLERİ

Halit Kıvanç

Güneş parlıyor. Yassıada sıcaktan yanıyordu. Koraltan kalınca bir iskemleye çıktı:

— Arkadaşlar, diye bağırdı, celseyi açıyorum... Söz, sayın ve muhterem Başvekilim Ednanındır... Gel Ednân!..

Menderes saçlarını düzeltti, pudralarını sildi ve ağır adımlarla kürsü vazifesini gören şeker sandığının üzerine çıktı. Bu sırada «Yaşa!.. Varol!.. Sen başımızdan eksik olma!.. Hepimiz arkandayız... Memleketin ikinci Fatihi, Üçüncü Beyazıdı, Dördüncü beşinci altıncı Abdülhamidi!.. Yaşa.. Nur ol!» sesleri biribirine karışıyor, Burhan (Asaf) Belge de bu tarihî toplantının notlarını arapça yazıyla kâğıda aktarıyordu: «Menderes, sevgisini gösteren bu muhteşem, bu mücellâ bu muallâ, bu mukaddes, bu muazzez, bu selma, belma,melda, verda ceyda, bu azîm, bu cesim...» derken birden «Gümmm!» diye bir patırdı duyuldu: Koraltan'ın üstüne çıktığı sandalye yüküne dayanamayarak çökmüştü.

Menderes gözlüklerini taktı:

— İşte, aziz arkadaşlar, dedi, şu sabotaj dahi muhalefetin sinsice içimize kadar sokulduğunun en açık delilidir. Sayın Yassıadalılar, hepinizi hürmet, muhabbet ve şefkatle kucaklarım... Aziz Reisicumhurumuz Bayar Hazretleri şu anda banyolarındaki telefonlu ses âletiyle toplantımızı takip lûtfunu bizden esirgemedikleri için...

Kemal Aygün hemen koştu ve Bayar'a bir bağlılık telgrafı çekti. Menderes konuşuyordu:

— Sayın Bayar banyolarında dahi millet ve memleket işleriyle meşguller...

Oysa Bayar, Yassıadayı Çankaya gibi sanmış ve ses makineli, telefonlu, diye ilk rastladığı tuvalete dalmıştı.

Menderes beşuş bir çehre ile devam etti:

— Aziz arkadaşlarım, sağda solda Kulak gazetesi gene bazı asılsız şayialar yayıyor... Diyorlar ki gûya Bayar ve Menderes işbaşından uzaklaştırılmış. Diyorlar ki, Menderes «sabık» olmuş... . Diyorlar ki, vekillerimiz, mebuslarımız topluca yakalanmış... Bu ne hazin tecellidir ki, vatan sathını böyle asılaaa hakikatle bağdaşamayacak, fitne ile doldururlar. Bitsin bu fitne, arkadaşlar!.. Bu dedikodular hakkında, vazifeli savcı ve hakim arkadaşlarımın, bu gece saat 24'ü beş geçe neşir yasağı çıkaracaklarından, bu nevi bozguncu haberleri basmayı aklından geçiren gazetecileri 16 ve 25 gün hapse ve 35 biner lira para cezasına çarptıracaklarından, çalıştıkları gazeteleri birer ay kapatacaklarından aslaaa şüphem yoktur. Onlar vazifelerini bilirler. Adliye Vekili arkadaşımız boşuna mı oturuyor koltukta? Bunca valileri ne diye işbaşında tutuyoruz? Şuraya bakın arkadaşlar!.. Burası Hayırsızada imiş... Bu mu Hayırsız, arkadaşlar?.. Şu anda bu adanın memlekete ne kadar hayırlı iş yaptığından haberleri yok ki bunların. Onlar daima lâf.. Lâfü güzâf... Yalan dolan... Başka sermayeleri yok ki. Ama ben rakamlarla yere vurmasını bilirim onları... Size şu kadarını açıklayayım ki, burada toplanan siz arkadaşlarımın maddî değeri 1950'de 743 lira 88 kuruş 30 para iken, bu miktar 1960 yılının ilk yarısında 7 milyar 333 ton 281 kilo 435 kuruşa yükselmiştir. 7 mil yar lira... Tasavvur edin!.. Onlar 27 senede bu kadar para yapabilmişler miydi? Hayır değil mi? Tabiî yapamazlar. Yanlış metodla çalışıyorlardı çünkü. Bizim metodlarımızdan haberleri yoktu ki... Şu anda beni ne kadar tasvib ve tarsin eylediğinizi gözlerinizdeki beşaretten okuyorum.

— Noolur Beyefendi, biz okuyalım, diye seslendi iki kişi... Radyo Gazetesi spikerleriydi bunlar...

Menderes aynı hızla devam etti:

— Yaptığımız barajların gelirinin nereye aktığını bilirler mi? Bilmezleeer... Açtığımız yollardan hangi gelirlerin geçtiğini bilirler mi? Bilmezleeer... Sonra da bir torba dolusu lâf ederler. Kasımı, Paşası...

Sadık Giz atıldı:

— Kasımpaşa Beykozdan üç tane yedi Beyfendi, onu da söyleyin. Rakamdır...

Menderes coşmuştu:

— Söyleyin bana!.. Şu anda memlekette gayrı memnun var mı? Yok, değil mi? Görüyorsunuz: herkes memnun, herkes huzur içinde. Neden bu? Kim yaptı bunu? Kim hazırladı şu andaki mesut ve nurlu halimizi?.. Hep biz arkadaşlar, hep biz... Yaptıklarımızla millet bize bugün lâyık olduğumuz yeri verdi, arkadaşlar... İspat hakkıymış, basın hürriyetiymiş. Söyleyin bana, arkadaşlar!.. Bugün örnek diye gösterdikleri Batı demokrasilerinde bir kişi dahi çıkıp da «ispat hakkı, basın hürriyeti» diye avaz avaz bağırıyor mu?

Koraltan:

— Bir dakika, diye sözünü kesti Menderesin, müstâcel bir takrir var. Onu okuyorum: «Yemeklerden önce iki çorba kaşığı alınacaktır... Üç tertip kullandıktan sonra tesiri görülmezse, doktora başvurarak aynı terkibin iğnesinin yaptırılması şayanı tavsiyedir. Yalnız iktidarı değil, çocuk sahibi olmayı dahî mümkün kılan bu harikâ ilâç...»

Koraltan durdu:

— Bu ne biçim takrir yahu!

Takrir sahibi mebus yerinden kalkmış özür diliyordu:

— Affedersiniz yanlışlık oldu. Çekmecemdeki tarifeyi takrir diye vermişim.

Koraltan ilâç tarifesini uzatırken:

— Şunu da al, dedi, tarifenin naylon torbası olacak.

Ve sonra esas takriri okumaya başladı:

— Muhalefetin memleket huzurunu bozan hareketleri ve bir kısım basının da bu iftira ve tezvirlere uyması sebebiyle Tahkikat Komisyonumuzun yetkilerinin arttırılmasını arz ve teklif ederiz... Takriri yüksek reyi âlinize arzediyorum. Kabul edenler... Edilmiştir...

Tevfik İleri fırladı:

— Tabii edilecek. İçimizde diken yok ki... Tedbirlerimizin isabeti ile muhalefeti yok ettik. Aramızda bir tek muhalefet mebusu var mı? Yok, değil mi? Bakın etrafınıza-.. Buradakilerin hepsi bizden... Çok şükür, milletimize ki bugünü de gördü.

Aynı anda Bahadır Dülger de konuştu:

— Bırakın elinizden öpeyim, ayağınızdan öpeyim... Aziz Başvekilim. Emret bize!.. Hangi gazeteyi kapatalım?.

— Radyo Gazetesinden başka hepsini...

Mümtaz Faik'le Burhan (Asaf) Belge telâşlandılar:

— Havadisi de mi? Zaferi de mi?

Menderes güldü:

— Ben gazetelerden bahsediyorum canım, dedi.

— Söz istiyorum, söz...

Bir mebus kürsüye yürüyordu.

— Ne söyleyeceksin?

— Bu büyük nurlu istikbalin müjdecisi, aziz ve pek sayın Başvekilim... Evliya Menderesim... Sen durdukça biz de duralım, şey yani biz durdukça sen de dur burada!.. Emret!.. Öl! de, ölelim. Halı ol, de!.. Halı olalım... Bas üstümüze yürü!.. Sonra bedelimizi Vakıflara ödetip Eyüp Camiine ser bizi... Su olalım, barajlarına akalım. Dolar olalım, cebine dolalım... Kanun olalım, çal bizi!.. Çal!.. Çal!..

Ortalık bir anda karışmıştı.. «Çal» emrini duyanlar, sağa sola koşuyor, «Nerede? Nerede?» diye soruyorlardı. Bu arada Fatin Rüştü'nün «Yüzde 30 dan aşağı söylemem» dediği duyuluyordu.

Koraltan sinirlenmişti:

— Sayın Menderesin sözünü hangi hayvan kesti?

Sualine cevap alamayan Koraltan, tekrar Menderes'e döndü:

Menderes'in suçlarına ait yeni vesikalar bulundu
VESİ KALI!

«BİZ ÜÇ KAFA **DAR** IZ!»

— Sözünü kestiğim için kusura bakma!.. Lûtfen devam ve irşat buyur!..

Menderesin çehresi gene beşûştu:

— Bizzat, dedi, görülmemiş kalkınmayı millete göstermek için çırpınırken... Yolsuzluklarımızı yollarla kaplarken, bunlar hâlâ fitne, tezvir!.. Utanmazlar! Utanmazlar.

Birden on beş mebusun yerinden kalkıp «Buyurun Beyefendi, buradayız» dedikleri görüldü. Tahkikat Komisyonu üyeleriydi bunlar...

Menderes biraz yumuşamıştı:

— Vatan sathına yayılmış bulunan kalkınma hamlemizden millet nasibini almaktadır, arkadaşlar... Müsaadenizle bir misal arzedeyim. Bir icra dairesinden müvekkili adına para tahsil eden avukat, o şahsın vekili değil midir? Eee, biz de milletin vekilleriyiz. Demek ki bizim cebimize giren her kuruş, milletin cebine giriyor demektir. Biz lüks otomobillere biniyorsak hakikatte millet bu lüks otomobillere biniyor demektir. Ama bunu anlamazlar, anlamak istemezler... Fakat bu mezbuhane gayretleri nereye kadar gidecek?.. Düşünmezler onu hiç... Sağda solda bir avuç serseri bağırınca, ben koltuğu bırakırım sanıyorlar. Koltuk beni bırakmadıkça ben onu bırakmam arkadaşlar. Bunlar biraz daha ileri giderlerse, demokrasiye «Paydos» dedirtirler...

— Paydoooos-..

Yassıada misafirlerinin aralarında konuşabilmeleri için verilen izin bitmişti. Gür sesli bir subay «Paydos» diye bağırıyordu. Toplantıdan çıkanlardan biri hemen bana koştu. Bu, az önce Menderes'e «Öl de öleyim, halı olayım» diyen mebustu:

— Ah, dedi. İçerde toplantıda olsaydın da konuşmamı duysaydın... Canına okudum Adnan Beyin... Ben öbürleri gibi değilim canım... Çok ağır konuşurum grup toplantılarında... İstifa et, çekil, git defol, diye bağırdım yüzüne karşı Menderesin. Ben hep böyle dobra dobra konuşurum zaten.

Birden, soldan «alçak, namussuz, eşek, hayvan, ayı» diye sesler gelmeğe başlamıştı. Muhafız subay, bunları söyleyene «Ayıptır beyim, böyle kavga etmek size yakışır mı?» diyordu. Baktım: Burhan (Asaf) Belge idi. Elindeki kâğıtları toplamağa çalışırken: «Ne kavgası yahu, dedi, bu akşamki Radyo Gazetesi'ni hazırlıyorum...»

DİŞBUDAK

SELÂMİ İZZET SEDES

Düşük iktidarın arkada bıraktığı iç ve dış borç tutarı şu: 18 milyar 959 milyon lira.

Borç, hibe ve askerî yardım olarak on yıl içinde eline geçen para tutarı da şu: 35 milyar 258 milyon lira.

Bir aydanberi ortada dolaşan söylentiler de şunlar: Polatkanın zimmetinde dört milyon çıktı... Menderesin çiftliği için Muğla yolu feda edildi... Kalenderdeki evler sâbık erkân için usulsüz inşa edilmiş... Kromit Şirketi yolsuzluğu 75 milyon lira... İstanbulu idare edenlerin fuhuş ve kumardan haraç aldıkları anlaşıldı... Bayarın yüz üç milyonu varmış... Menderes İsviçredeki villâsı için 32 milyonluk döviz kaçırmış... Demokrat Parti kanun dışı İstanbulda 3 milyon 358 bin lira toplamış... Bir milyon 550 bin lira da İzmiri haraca kesmiş...

Adam bir gece bostana girmiş, kavun karpuz toplayıp çuvala doldurmuş... Çuvalı sırtlayıp gideceği sırada karşısına bostancı dikilmiş:

— Nedir bu yaptığın?

— Hiç sorma arkadaş... Biraz önce bir kasırga çıktı, rüzgâr beni oradan oraya savurdu, ben de elime geçene tutunmaya çabaladım, her sarıldığım kavun karpuz koptu...

— Peki, kopan kavunlarla karpuzları çuvala kim doldurdu?

Bu soru üzerine kavun karpuz hırsızı çenesini tutmuş:

— İşte buna sen de şaş, ben de şaşayım!.. demiş.

★★★

Bu adamlar bu kepazelikleri görmediler mi?

Size bu sorunun cevabını bir hikâye ile vereyim:

Voltair'in «Zadig yahut Kader» isimli eserinde, Amabed, 16 ncı mektubunda Machivel'in Mandragora komedisinden bahseder, der ki:

«Geçen gün Papanın sarayında seyrettim. Hilede usta bir adam komşusunun karısına gözkoymuş, ama kadını bir türlü kandıramıyor, kadın kocasına sâdık. Hile üstadı, kadını kandırmak için, kocasını gülünç etmek lâzım geldiği hükmüne varıp, bu işi başarmak üzere elinden her iş gelen, on parmağında on kara, her naneyi yemekten çekinmeyen birini tutuyor... Ve bir kepazeliktir başlıyor...

«Ama ziyafetler, balolar, dinî güzel törenler, ip cambazları biribirini takip ediyor. Hele balolar pek eğlenceli. Davetliler değişik kıyafetle ve maskeli geliyorlar, acayip kıyafetli bu insanlar herkesi gülmekten katıltan sözler söylüyorlar... Yemekler enfes, çalgılar nefis, hasılı bir âlem ki sorma... Duyulan kepazeliği örtbas etti...»

Düşük iktidarın unuttuğu meşhur bir mısraı, bir «Kendin gibi» ilâvesiyle tekrarlıyalım:

«Sen kendin gibi, herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsın?»

— Ah Mizucuum.. Ne kadar vatanperversin... Sen de mi alyansını hazineye bağışladın?..

ÖĞRENCİ

YAZAR

SEBEP

NETİCE

KİM, KİMDİR ?

«Ben, T.C. nüfus hüviyet cüzdanına sahip Türkiye vatandaşıyım. Hayatımdaki tek numara nüfus kâğıdımda yazılı numaradır. 1927'de doğdum. 1949'da evlendim. Bu evlenmeden 1950'de Ahmet, 1953'de Mehmet, 1960'da Zeynep doğdu. İsimimin Cumhuriyet çocuğu kokmasından gazeteciliğimin ilk yıllarında o kadar istiskale uğradım ki, evlâtlarıma hiçbir devirde modası geçmiyecek isimler koydum. Bizim ev de böylece bir köy kahvesine döndü.

G.S.da okudum. Ankara Hukuk Fakültesinden mezun oldum.

Onbeşimde, ilk yazılarım olan şiirlerimi Baltacıoğlu'nun «Yeni Adam» dergisinde yayınladım .

Oynanmış iki piyesim, yazılmış, henüz yayınlanmamış «Eeee... Ne olacak yani?» isimli bir romanım var.

Renklerden siyahı, şairlerden Jules Lefargue'i, romancılardan Dostoyevski'yi, mizahçılardan da Granchet'yi severim.

Sevmediğim şeyler daha çoktur. İşte bu kadar...»

10 YILDA ÇETİN ALTAN

★ 14 MAYIS 1950 ★

KABAK

Biri cahil, biri âlim iki hoca bir köyde karşılaşmışlar. Köylüler hangisinin daha bilgili olduğunu anlamak için ikisine de, bize «kabak» yazın demişler.

Âlim hoca güzel bir yazı ile «kabak» yazmış, câhil hoca ise bir «kabak» resmi çizmiş.

Köylüler, «kabak» çizen hocayı seçmişler.

★ 1954 SEÇİMLERİ İÇİN ★

GALİLE

1954 seçimleri arifesinde C.H.P. seçimi kazanacak dedim. Seçimden sonra, istihza ile kıvrılan dudaklara karşı şu fıkrayı yazdım:

«Galile engizisyon mahkemesinin kapısında:

— Siz ne derseniz deyin, dünya gene dönüyor! demişti.»

★ 22 NİSAN 1960 ★

İYİ NİYET

Adamın biri bir Vespa'ya binmiş, son hızla gidiyor. Yollar tıkalı olduğu için aheste beste yürüyen bir Cadıllac'ın yanından geçerken bağırmış:

— Hey be sen Vespa'yı bilir misin?

Cadıllac'ın şoförü sinirlenmiş:

— Elinin körü, demiş.

İlk fırsatta dayanmış gaza, Vespa'yı geçerken:

— Sen de, demiş, Cadıllac'ı bilir misin?

Biraz sonra kırmızı ışıklar yanmış... Vespa gene Cadıllac'ı geçmiş. Geçerken adam tekrar bağırmış:

— Hey be, sen Vespa'yı bilir misin?

Cadıllac'cı:

— Sen şimdi görürsün, demiş.

Vespa'ya yetişmiş.

— İnat etme, Cadıllac bu, demiş.

Sonra gene bir tıkanıklık... Gene pıt pıt pıt Vespa:

— Hey be, sen Vespa'yı bilir misin?

Cadıllac'ın şoförü fena kızmış. Tam Vespa'ya yetişirken, Vespa bir elektrik direğine toslamış, üzerindeki adam bir tarafa fırlamış, makine parçalanmış.

Cadıllac'daki şoför yere inmiş:

— İnat etmek nasıl? Ne diye bu halinle yarışa kalkar, nisbet verirsin, demiş.

Yerde yatan adam:

— Yanlış anladın be ağabey, demiş. Ben bu Vespa'nın freni nerde bulamıyordum. Onun için Vespa'yı bilir misin? diye bağırıp soruyordum.

29 NİSAN 1960

BUGÜN CANIM YAZI YAZMAK İSTEMİYOR

Bugün canım yazı yazmak istiyor

28 MAYIS 1960

Biz böyle mi OLACAKTIK?

adnan veli

Yassıadanın misafirlerinden bir grup, başlarında nöbetçi subayı ve peşlerinde muhafızlar olduğu halde, kışlanın uzun koridorunda ilerledikten sonra Garnizon komutanının odasının önünde durdular. Yüzbaşı kapıyı vurup içeriye girdi. Ötekiler beklediler. Nöbetçi subayı içeride bir müddet kaldıkta sonra kapı tekrar açıldı. Yüzbaşı:

— İçeriye girin! dedi.

Başta Koraltan, arkasından Fatin Rüştü Zorlu, Polatkan, Emin Kalafat, Mükerrem Sarol. Ayşe Günel, Ethem Yetkiner, Kemal Aygün, Faruk Oktay, Faruk Sargut, odaya girip komutanın karşısında sıralandılar.

Komutan:

— İstediğiniz nedir? diye sordu.

Koraltan bütün arkadaşları adına cevap verdi:

— Sayın komutanım, dedi. Biz burada aşağı yukarı bir buçuk aydır yatıyoruz. Duruşmalarımızın ne zaman başlıyacağı da belli değil. Günler çok zor geçiyor. Kimimiz gazete okuyoruz. Kimimiz radyo ile vakit öldürüyoruz. Kimimiz de kara kara düşünüyor. Onun için aramızda düşünüp taşındık. Hem kolay vakit geçirmek, hem de Yassıada'ya bir kültür hizmetinde bulunmak için, aramızda bir tiyatro kurarak, haftada iki gece temsiller vermeyi kararlaştırdık. Bunun için sizden müsaade almıya geldik. Ne dersiniz?

Komutan biraz düşündü. Başını kaşıdı. Sonra:

— Peki, nasıl bir eser temsil edeceksiniz? dedi.

— Efendim, piyesi Adnan Bey kaleme alıyor. Adı da «Biz böyle mi olacaktık?»

— Hımmmm!.. Demek piyesi Menderes kaleme alıyor? Peki, piyesin konusu ne olacak?

Fatin Rüştü atıldı:

— Efendim, izin verirseniz onu da ben izah edeyim .

— Buyurun, edin.

— Sayın komutanım, piyes, yazlığa çıkmış bir ailenin başından geçenleri anlatıyor. Bir zamanlar çok sevilen, mesut hayatı olan ailenin bütün mensupları ayrı ayrı işlerde çalışarak rahat bir ömür sürmektedir. Bir gün evin hanımının pırlanta yüzüğü çalınır. Bu hırsızlıkla beraber evde de huzursuzluk başlar. Eve polis gelir, soruşturma açar. Soruşturmada evli olan kadının, ailenin misafirlerinden biriyle gizli bir aşk münasebeti tesis ettiği, hattâ bu yüzden hamile kaldığı anlaşılır. İşin skandale varmaması için kadına kürtaj yaptırılacak ve ailenin şerefi kurtarılacaktır. Kadının yüzüğünün de eve misafir gelenler tarafından aşırıldığı anlaşılacak ve yüzük saklandığı yerde bulunacaktır. Bunun üzerine hırsızlık failleri, kadının rezaletini açıklayacaklar, böylece aile mahvolup gidecektir.

Komutan gene biraz düşündü. Koraltan'a dönerek:

— Siz piyeste hangi rolü alacaksınız? dedi.

Koraltan ensesini kaşıya kaşıya cevap verdi:

— Ben rol almıyacağım. Arkadaşların hatırı kırılmasın diye perdeci olmayı kabul ettim.

— Peki, hırsızlığı kim yapmış olacak?

Fatin Rüştü söze karıştı:

— Piyeste esas itibariyle beş hırsız var. Ama bütün arkadaşlar bu role talip çıkıyorlar. Yani hırsız bulmak bakımından bir zorluğumuz yok.

— Polis rolüne kimi çıkaracaksınız?

— Polis rolüne de Faruk Oktay'ı çıkarmayı düşünüyoruz. Ama piyesin sonunda onun da hırsızlıklarla ortak olduğu anlaşılacak.

— Kadın kim olacak?

— İçimizde hanımlar var ama, onlar sahneye çıkmaktan çekiniyorlarmış. Onun için Adnan Menderes'i uygun gördük. Biraz pudra allık, gözlerine rimel, dudağına ruj sürdük mü, iki de göğüs yaptık mı, Menderes'den âlâ kadın bulamayız. Zaten edası, tavrı, sesi bu role çok elverişli...

— Peki, kadının kiminle aşk münasebetine giriştiği anlaşılacak? Yani âşık rolüne kim çıkacak?

— Ya Ethem Yetkiner'i, ya da Emin Kalafat'ı bu role çıkaracağız.

— Yetkiner'i bilmem ama, Kalafat bu role tip itibariyle müsait değil. Âşık dediğin, biraz eli yüzü düzgün olmalı.

— Öyle ama Sayın Komutanım, Kalafat hayatında 1550 kişiye âşık olduğu için âşıklık tecrübesi fazladır. Gönül Yazar'a bile âşık olmuştu.

— Peki, Ethem Yetkiner'in aşk tecrübesi yok mu?

— O daha ziyade barlarda konsomasyon yapanlarla düşüp kalktığı için, kaliteli bir âşık rolü yapamaz.

— Pekalâ, bunlar sizin bileceğiniz işler... Celâl Bayara bir rol vermiyecek misiniz?

— Rol kabul etmiyor o. Siz oynarsınız, ben suflör olurum diyor. Yani sahnenin kenarından rolleri bize fısıldayacak.

— Hımmm!.. Anlaşıldı... Bir şey daha sorayım... Kadın'ın hâmile olduğu anlaşılınca kürtajı kime yaptıracaksınız?..

— Tabiî Mükerrem Beye.. O olduktan sonra kime sıra gelir?

— Rejisörünüz kim olacak?

— Menderes, «ben rejisörlük işini üstüme alırım» dedi.

Yassıada garnizon komutanı, başını kaşıdıktan sonra:

— Sizin istediğinizi yerine getirmek için karar vermiye ben yetkili değilim, dedi. Şimdi siz koğuşunuza dönün. Ben Millî Savunma Bakanlığı ile temasa geçip onlara durumu bildireceğim .Alacağım cevabı da size naklederim. Yüzbaşı! Sanıkları koğuşlarına götür.

Hepsi, komutana ayrı ayrı teşekkür edip dışarı çıktılar.

Komutan telefonla Ankara'yı buldu:

— Evet Sayın Bakanım, ben Yassıada komutanı... Evet... Temsil etmek istiyorlar. Ben kendilerine kesin cevap vermedim. Piyes hakkında izahat verdiler.

— Sen onlara söyle komutanım. Otursunlar oturdukları yerde. Zaten madrabazların tekmil hayatı tiyatro oynamakla, rol yapmakla geçmiştir. Orada da hâlâ rol yapmayı mı tasarlıyorlar. Nasıl olsa yakında adalet huzuruna çıkacaklar. Orada rol yaparlar. Şayet yutan olursa...

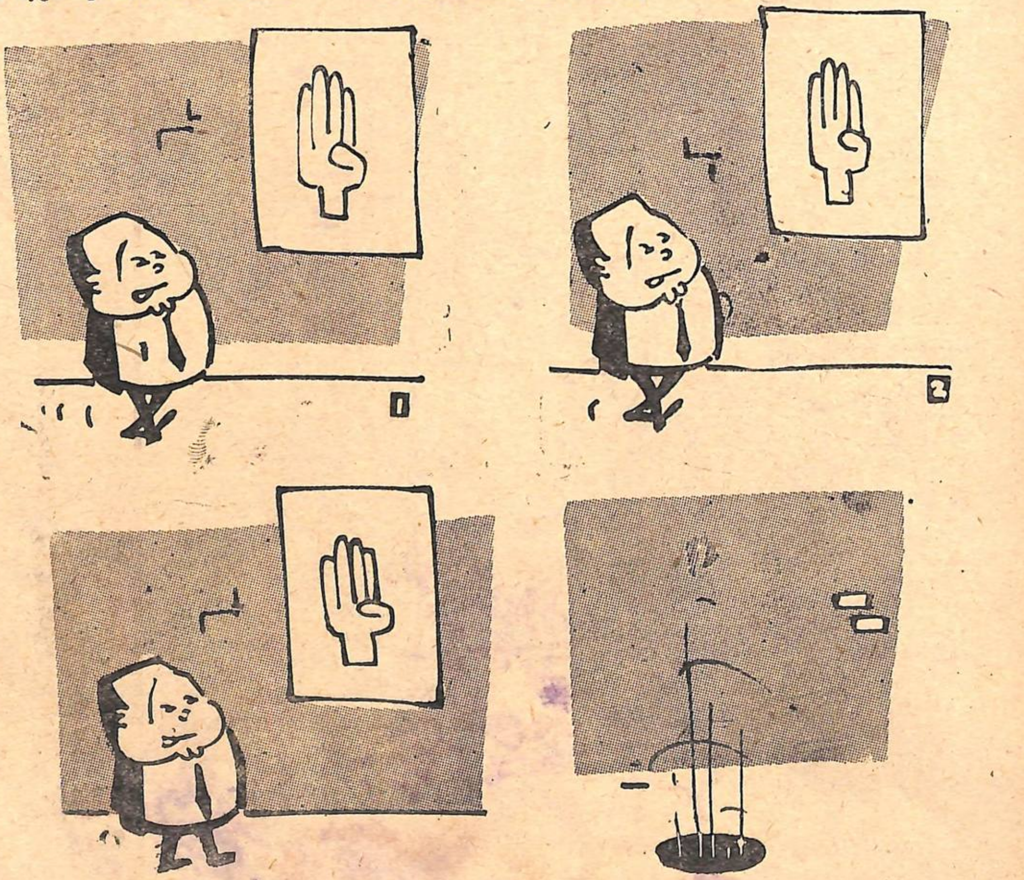

DIKTATÖRÜN MACERALARI

Eğer politika hayatında yıldızınız parlayacaksa hiç ummadığınız bir sırada ilham vâki olur!

Çekinmeyiniz, ilham perilerine kazık atan ilk insan siz olmayacaksınız!..

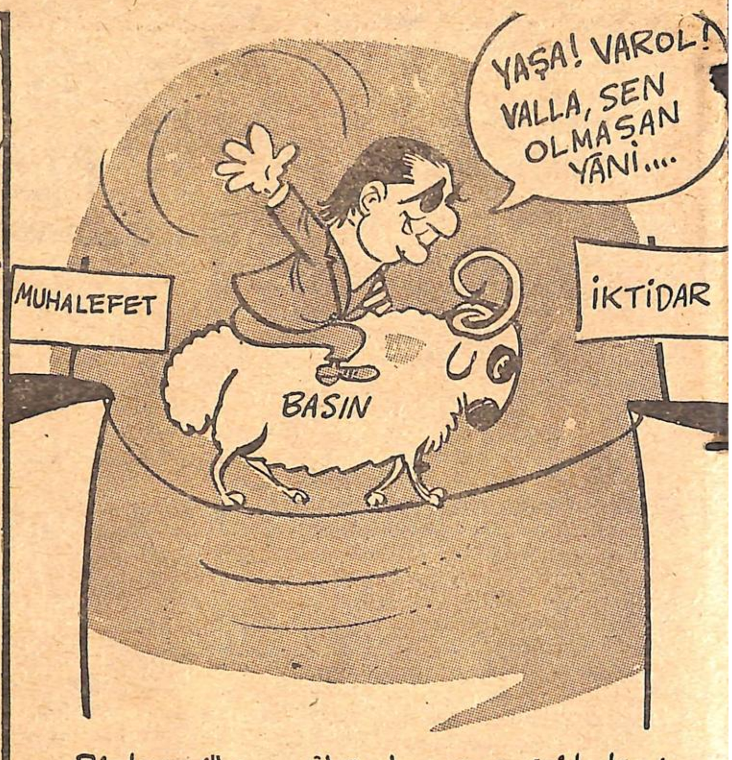

Bir kere ilham vâki olunca gerisi kolaydır. Yalnız, köprüyü geçinceye kadar bâzılarına "DAYI" diyebilecek kadar kurnazsınızdır şüphesiz!..

Memleketin ağırlığını elbette siz taşıyacaksınız ve yurt hizmetinde sağa sola koşup yorulacaksınız!..

Lâiklik anlayışınızı her vesile ile izhar etmekten çekinmeyiniz!

POLİTİKA DERSLİ

...ve politika herşeyden önce bir hesap işidir.

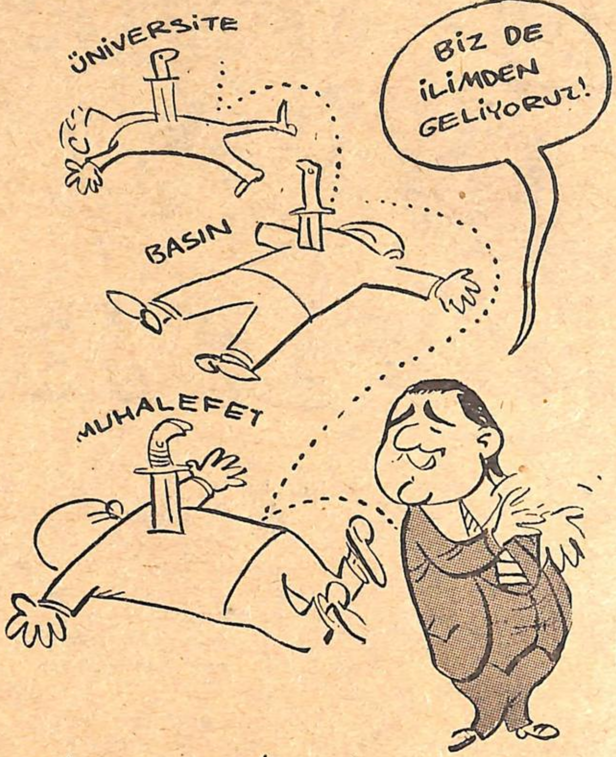

Nurlu geleceğe koşarken yolunuza dikilecek memleket meselelerini en kestirme usullerle halletmelisiniz!

Piyasa vaziyetlerini yakından tâkip etmelisiniz!..

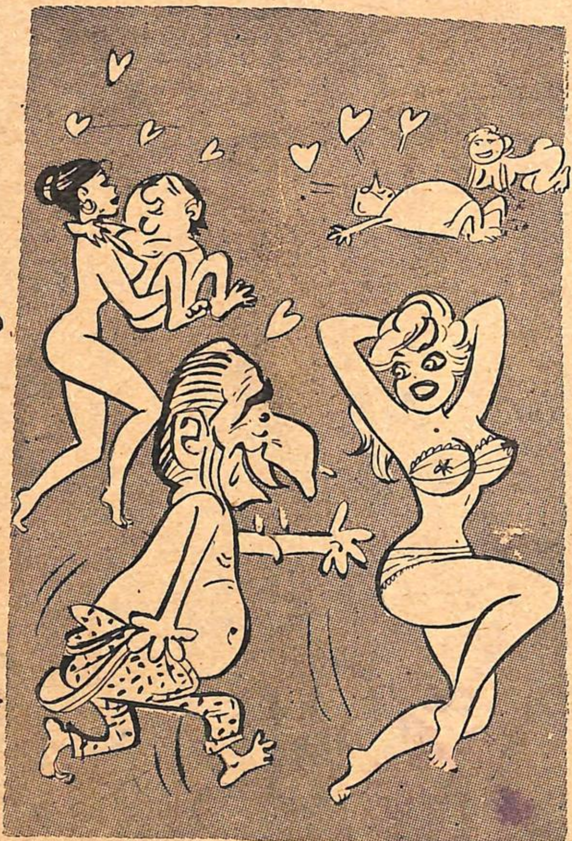

Vatandaşlarınıza yakın ilgi göstermelisiniz!..

Bütün bunları iyi tatbik seniz vatan sat-hında yükselirsiniz

BEDRİ KORAMAN

MARK TWAIN

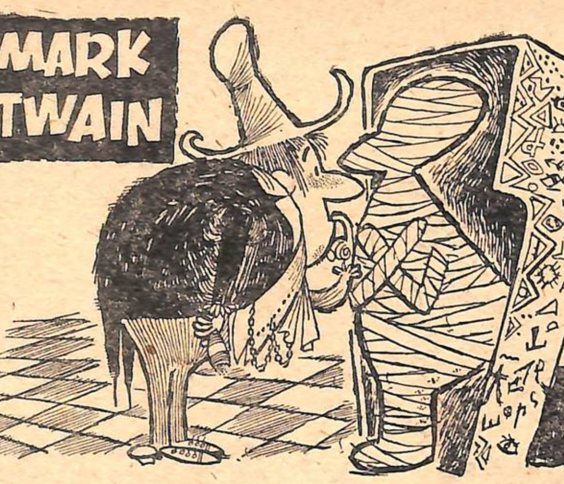

kim bu herif?

İtalyayı umduğum gibi bulamadım dersem yalan olur ama, Mikelânj denilen zat hakkında bir çift sözüm var. Söylediklerine göre, şiirde, resimde, heykelde, mimarîde, sözün kısası herşeyde eşsizmiş. Fakat gittiğim heryerde, her zaman onunla karşılaşmaktan bıktım doğrusu. Kahvaltıda o, öğle yemeğinde o, akşam yemeğinde o, canıma «tak» dedi. İnsan arada sırada bir değişiklik istiyor. Cenova'da ne varsa, Mikelanj yapmıştı. Milano'da, Verona'da, Venedik'te ne varsa, gene onun eseri idi. Tanrı bilir ya, (Como) gölü de bu adam tarafından yapılmıştır... Rehberlerimiz, «Mikelanj» diyorlardı da başka birşey demiyorlardı.

Floransa'da herşeyi o çizmiş ve hazırlamıştı. Piza'da gözümüze ilişenlerin hepsini o şekillendirmişti ama, şehrin meşhur kulesini neden çarpık bıraktığını bir türlü anlıyamadım.

St. Pier katedrali Mikelanj'ın eseriydi. Vatikan, Kapitol, Papa'nın askerlerinin üniformaları, Tiber nehri, Barberini Sarayı, Karakalla kaplıcaları, Tarpeyan kayası, Roma'nın yedi tepesi, kaplıcalara giden yol, bu yolun kenarındaki ağaçlar, bu yoldan geçenler, bunların hepsi Mikelanj'ın eseriydi.

Yahut da bütün kılavuzlar ve kitaplar yalan söylüyorlardı.

Öyle ki, sonunda dayanamıyan Dan isimli bir dostum, kılavuzlardan birisine, geçenlerde:

— Yeter yahu, demişti. Sözü kısa kes de, Tanrının, İtalya'yı Mikelanj denilen bu herifle beraber yarattığını söyle bari...

Neyse, geçen gün öğrendiğime göre bu adam öleli bir hayli olmuş. Bunu öğrenince içim rahatladı. «Eh» diye düşündüm. «Hiç olmazsa, ölümünden sonra yapılan şeyleri o yapmamıştır.»

Birkaç gün önce, Vatikan'ın koridorlarında dolaşıyorduk. Beraberimizdeki kılavuza, başka kılavuzlara da oynadığımız bir oyunu oynayalım dedik. Kılavuz denilen bu yaratıklar o kadar ciddî oluyorlar ki, kendileriyle dalga geçmek için sorduğumuz en saçma, en budalaca sualleri bile bilgiç bilgiç cevaplandırmaktan geri kalmıyorlardı.

Bize, oradaki heykellerden birisini göstererek:

— İşte bronz bir statü, deyince, kayıtsız bir tavırla biribirimize baktık.

Grubumuzdaki bir doktor:

— Mikelanj'ın mı? diye sordu.

— Hayır, kimin olduğu bilinmiyor.

Sonra, eski Roma Forumu'nu gösterdi.

Doktor gene sordu:

— Mikelanjın mı?

— Değil, onun doğumundan 1000 yıl önce yapılmıştır.

Ardından bir Mısır dikilitaşını işaret etti.

Doktor, bu fırsatı da kaçırmadı:

— Tabiî Mikelanj'ın?

— Hayır Baylar, bu sütun ondan 2000 yıl önceye aittir.

Arkası kesilmeyen sorulardan sıkıldığı belli oluyordu. Fakat suç bizim değildi ki... Dünyanın bu kısmının Mikelanj tarafından yaratıldığına bizleri inandıran da kılavuzlardı.

Burada, sırası gelmişken söylemem gereken birşey var: Kılavuzların konuştuğu İngilizce, bizim bildiğimiz İngilizceye hiç benzemez.

Seyyahlara gösterdikleri resimlerin, heykellerin, tarihî yapıların hikâyelerini bir papağan gibi tekrarlarlar. Sözlerinin bir yerinde kesecek olursanız, gene baştan alırlar. Bir yandan da, seyyahların yüzlerinde, onlara gösterdikleri şeylere karşı bir hayranlık ifadesi araştırırlar. Kendilerine ücret, bahşiş vermeseniz de olur. Fakat bekledikleri hayranlık ifadesini göremezlerse, hakarete uğramıştan, dövülmüşten beter olurlar.

«Mikelanj» diye diye canımıza okumalarının bedelini onlara ödetmenin yolunu bulmuştuk. Umdukları hayranlık ifadesini gösterememek onların en zayıf tarafları idi.

Kendilerini bu taraflarından vuruyorduk. Daima meraklı görünüyor, fakat zerre kadar hayranlık belirtmiyorduk.

Sualleri, her zaman doktor soruyordu. Çünkü bulunmaz bir budala görünüşü vardı. Budalalık, sesinin tonundan akıyordu desem yeridir hani..

Yüzünü görmeseniz, sadece bitişik odadan sesini duysanız:

— İşte, derdiniz. Bu tarafların en budala adamı konuşuyor.

Cenovadaki kılavuzların lâf sermayeleri arasında «Kolomb» diye bir başkasını öğrendik.

Kılavuzumuz, heyecanlı, sabırsız bir edayla bizleri âdeta çekiştiriyordu:

— Bu tarafa baylar, bu tarafa lütfen! Sizlere Kristof Kolomb'un elyazısını göstereceğim. Hem de kendi eliyle yazdığı elyazısı...

Gözlerimizin önünde bir çarşaf gibi açtığı parşömene ilgisiz baktık.

— İşte baylar! Bu gördüğünüz, Kristof Kolomb'un elyazısıdır.

Doktor, gözlerini kırpıştırdı. Ağır bir sessizlik oldu, Sonra, o nefis budalalık ifadesi ile:

— Bunu yazan kim demiştiniz? diye sordu.

— Kolomb... Büyük Kristof Kolomb...

— Kendisi yazmıştı değil mi? Herhalde yazı yazmayı öğrenmeden evvel yazmış.

Kılavuz şöyle bir düşündü ve:

— Bunu pek bilmiyorum, dedi. Fakat kendisinin yazısı ol-

YAZISIZ

duğu bir gerçektir.

— Tuhaf şey, hem de «Büyük Kristof Kolomb» diyorsunuz. Yani çocukken yazmamış. Amerikada dokuz yaşında bir çocuğun yazısı bile bundan düzgündür.

— Evet ama, bu, Kristof Kolomb'un yazısıdır.

— Kimin olursa olsun, hiç de okunaklı değil. Hayatımda gördüğüm en berbat yazı bu... Yabancıyız diye bizi bu kadar aldatmanız doğru mu ya? Size göre, insanlar ya İtalyandır, yahut da budala...

Kılavuz adamakıllı şaşırmıştı.

— Fakat... Fakat baylar, diye kekeledi. Bu yazı, «Büyük», «Muhteşem», «Ünlü» Kristof Kolomb'undur.

Sonra bizlere oradaki bir büstü gösterdi:

— Bakın, büyük Kolomb'un büstü... Ne güzel bir büst, ne mükemmel bir kaide değil mi?

Doktor gözlüğünü taktı:

— Affedersiniz bu bayın ismi ne demiştiniz?

— Kristof Kolomb. Büyük Kristof Kolomb.

— Yaa? Demek Büyük Kristof Kolomb bu imiş... Peki, ne yapmış bu adam?

— Amerikayı keşfetmiş.

— Çok şey... Doğrusu bu kadarı fazla. Biz Amerikadan geliyoruz. Böyle birşey duymadık. Kristof Kolomb haa? Peki, bu zat öldü mü?

— Tabiî... 300 yıl önce.

— Acaba neden ölmüş?

— Bilmiyorum bayım. Bir şey söyleyemem.

— Belki de çiçek hastalığından ölmüştür.

— Orasını bilemem.

— Yahut da kızamığa tutulmuştur?

Kılavuz sıkıntılı bir tavırla:

— Bildiğim iki şey var, ben de sadece onları söyliyebilirim, dedi. Kristof Kolomb Amerika'yı keşfetmiş ve ölmüştür.

— Ne demek istiyorsunuz yani? Ölümünün sebebi, Amerika'yı keşfetmesi mi idi?

— Böyle birşey söylemedim bayım.

— Herneyse, bu zatın ailesi hayatta mı acaba?

— Zannetmem. Zaten kayıtlarda ailesinden bahis yok.

— Hımm... Amerikayı keşfetti demiştiniz değil mi? Keşfettiği yerde değil de, burada tanınmış olması çok tuhaf.

Kılavuz, bu bahsi burada kapamak lüzumunu hissetmiş olacak ki, bizleri, eski Mısır'a ait bazı şeylerin bulunduğu bölüme götürdü.

— Bakın Baylar, dedi. Karşınızdaki bir mumyadır.

Doktor gene gözlüğüne davrandı:

— Kim dediniz? Bu zatın ismini pek duymadım.

— İsmi yok zaten. Bir Mısır mumyasıdır.

— Yaa? Burada mı doğmuş.

— Hayır efendim ,hayır. Mısır mumyası dedim.

— Demek Mısırda doğmuş? İsmi olmadığına göre, meşhur olması da imkânsız. Ne kadar da rahatsız bir hali var. Galiba canlı değil.

— İşte bundan şüphe edemezsiniz, çünkü öleli 3000 yılı geçmiş...

Doktor, son derece kızmış gibiydi.

— Vay canına, diye bağırdı. Bizi bu kadar budala yerine koymanıza katlanamayız doğrusu. Yabancıyız, birşeyler öğrenmek arzusundayız diye, durumumuzu istismar ediyorsunuz. Modası geçmiş, müstamel, şeyleri gösterip duruyorsunuz. 3000 yıl önce ölmüş, ismi bile olmıyan «mumya» diye bir herifen bize ne?

Kılavuz tek kelime bile söylemeğe vakit bulamadan, oradan ayrıldık...

İtalyaya gider de Mikelanj lâfından bıkarsanız, artık siz de ne yapacağınızı öğrenmişsinizdir herhalde?

Sadece:

— Ölmüş mü? Kim bu herif? diye sorun yeter...

Mark Twain'den

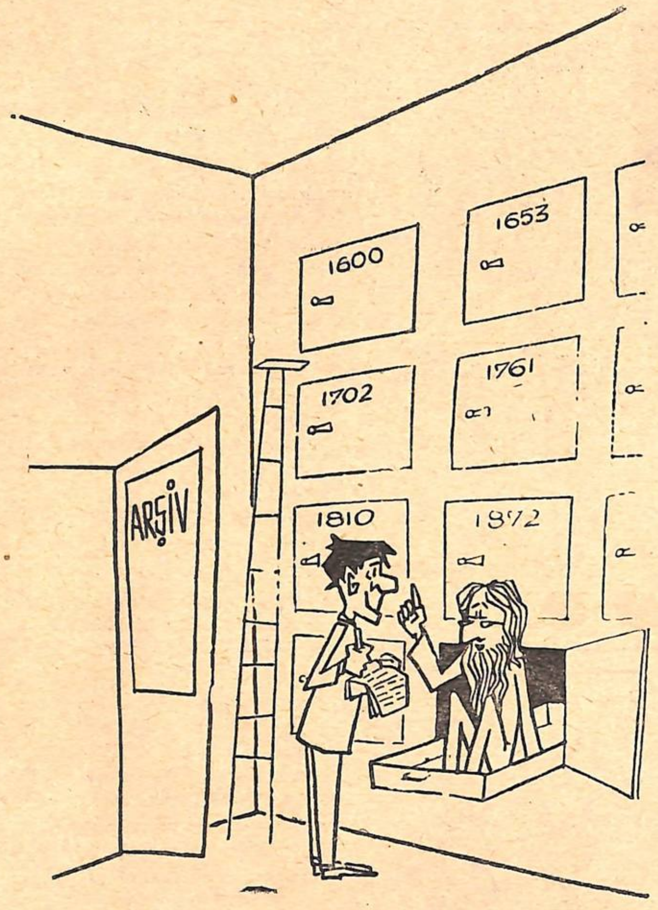

YAZISIZ

UFAK BİR FARK

★ Genç kız, arkadaşının sırtındaki kürkü gördükçe içi gidiyordu. Günün birinde kendisini tutamadı.

— Ne yapsam da böyle bir kürke sahip olsam? diye sordu.

Arkadaşı gülümsedi:

— Gayet basit. 1000 doları olan bir erkek bul, yeter.

Aradan yıllar geçti. Birgün yolda karşılaştılar. Bu sefer, kürk heveslisi genç kızın da sırtında bir kürk vardı. Arkadaşı:

— Ooo, dedi. Görüyorum ki, 1000 doları olan bir erkek bulmuşsun!

Öteki bitkin, perişan, acı bir gülümseyişle:

— Hayır, diye cevap verdi. 1000 doları olan birisini bulamadım .Fakat 1'er doları olan 1000 erkek buldum .

OHOOO!..

★ Seyyar satıcı, patronuna:

— Bu hafta içinde, sizinle birkaç dakikalık bir konuşma yapmak isterdim, dedi.

— Şu halde, sekreterimden bir randevu alın.

Seyyar satıcı gülümsedi:

— Söylediğiniz şeyi çoktan yaptım. Doğrusu unutulmaz bir gece geçirdik ama, gene de sizinle konuşmalıyım.

ÇARE

★ Yeni evliler, Niyagara şelâlesi yakınında bir kampta kalıyordu. Gece çadırlarına çekilip, yattılar.

Genç kadın iki dakikada bir:

— Ah sevgilim ,diyordu, evlenebildiğimize bir türlü inanamıyorum.

Geç saatlere doğru, çadırın kapısı aralandı. İçeriye başını uzatan bir ihtiyar:

— Birader, dedi, Allah rızası için, evlenebildiğinize karını inandır da, biz de rahat rahat uyuyalım.

CEVAP

★ Erkek, sık sık dışarıda kalıyor, eve her dönüşünde, karısına:

— Merhaba, üç çocuğumun annesi, derdi.

Kadın, bu işe bir çare bulmak gerektiğini düşündü. Gene bir gece kocası eve dönüp:

— Merhaba üç çocuğumun annesi, deyince.

— Merhaba bir çocuğumun babası, diye karşılık verdi...

DELİL

★ Genç kadın, geçimsizlikten şikâyet eden arkadaşına sordu:

— Kocanın yüzüne bakarak yalan söylediğini anlıyabilir misin?

Öteki acı acı gülümsedi:

— Bundan kolay ne olabilir? Dudakları oynuyorsa, yalan söylüyor demektir.

YAZISIZ

ada Karikatürleri

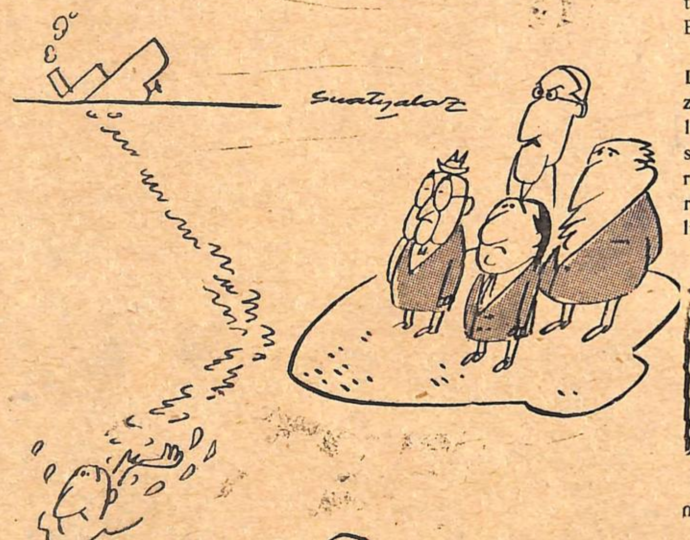

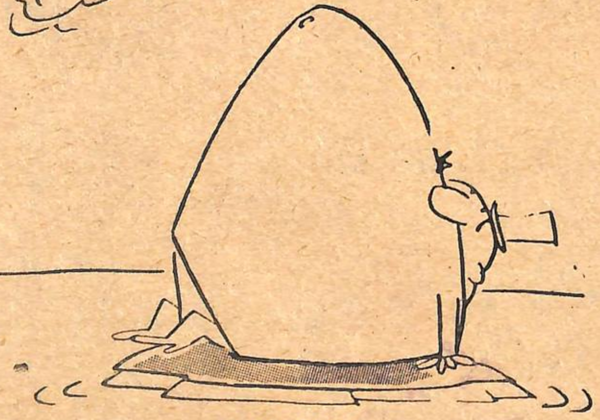

YASSIADA

EŞİ HAZIR

İri yarı, yakışıklı genç adam, otelin Amerikan - Bar'ına girdi. Bir masaya oturdu ve yanına gelen garsona:

— Bir duble Skoç viski, buzlu olsun, dedi.

İçkisi getirildiği zaman, bir yudumda bütün kadehi boşalttı ve elinin tersiyle ağzını silerek: «Oh! diye söylendi. İşte şimdi kendimi bir boğa gibi kuvvetli hissediyorum...

Sözü henüz bitmişti ki, bitişik masada oturan genç ve güzel kadın, onun gözlerine bakarak:

— Möö! diye bir ses çıkardı.

NEMRUT AMCA

★ **Çanakkale'den HAKKI YETER adında bir okuyucu merak etmiş:**

«Bir zamanlar, her resmî plâkalı otomobilin klâksonluğunu yapan bir yazar vardı. Tutmadığı taraf, satmadığı fikir kalmıyan Peyami Safa adındaki bu yazar acaba şimdi ne yapıyor?» diye soruyor...

— Soruşturup öğrendik. Ortalıkta kendisi gibi sadece birkaç kişi kaldığından, evine kapanmış, (yalnızız) isimli eski romanının «bir kehanet» olduğuna dair makale hazırlıyormuş.

★ **Fatih, Sarıgüzel, ZÜHTÜ adresi ile mektup yazan bir okuyucu da:**

«Eski radyo gazetelerini paketlik kesekâğıtlık olarak kullanmak üzre kiloyla satmaları mümkün mü?» diyor.

— Kuru ve boş lâfın parayla satıldığı devir çoktan geçti ZÜHTÜ Bey...

★ **Ankaralı bir okuyucu, O. BALIKÇI şöyle yazmış :«Gönül Yazar, bundan bir müddet önce (meslekî tetkik maksadıyla Amerikaya seyahata gitmişti. Bildiğimize göre, kendisi alaturka şarkıcıdır. Amerikada (meslekî tetkik)i ne olabilir?**

— İlâhi bey kardeşim, bunu bileciyecek ne var? (Meslekî tetkik seyahati), düşüklerin amansız hastalıklarından birisi idi. Onlarla sıkı fıkı yakınlığını bizzat açıklayan Gönül Yazar'ın ,kendilerinden bu hastalığı kapması kadar tabiî ne olabilirdi?

★ **Sinoptan NURİ OK, diyor ki: «Gazetelerin (sosyete sütunları)nda bir zamanlar okuduğumuz isimlerin çoğuna şimdi düşük iktidarın sanıkları arasında rastlıyoruz. Biz de (sosyete) denilen nesneyi birşey sanıyorduk...»**

— Şimdi meselenin aslını biz de öğrendik. Eskiden, gazetelerde (mahkeme koridorları) diye birşey vardı. O kalkınca, yerini (sosyete sütunları) almıştı. Kahramanların, hemen hemen aynı oluşu buradan geliyor. Yapılan esaslı değişiklik, (herşey aslına döner) sözünün doğru olduğunu gösteriyor zaten...

Yozgat'dan CEVAT PEK, şöyle yazıyor: «Duyduğuma göre bir Adnan Menderes daha varmış... Kendisi, Ethem Menderes'in oğluymuş. Acaba şimdi o ne yapıyor?.»

— Herhalde kumda oynuyordur.

Seçme Saçmalar

★ Bülbülü altın kafese koymuşlar, bu da kafes mi? demiş.

Kuşçu

★ Kadın, şarap ve köfte...

Tabldot Mustafa

★ Nereden nereye?

Pusula

★ Eller yukarı!

Cimnastik öğretmeni

★ Sakla samanı, gelir zamanı.

Saman karaborsacısı

★ Ne yaptım? Kendimi ateşe attım.

Jan Dark

★ Bir konyak daha almaz mısınız?

Sen Bernar Köpeği

★ Eden bulur.

W.C.

★ Az lâf, çok iş.

Dilsiz

★ Eti senin, kemiği benim.

Köpek

★ Çek ulan elini.

Eldiven

★ Bir insanın kendi itibarını zedelemesi başka bir insanın izzeti nefsi bakımından daha mühim olsa da mümkün değildir.

Feyzullah Ziya

DEDEKTİF Olabilir misiniz?

Güney Ekspresi 140 kilometre, 7 desimetre hızla gecenin karanlığını, düdüğünü öttürerek, yırtıyordu. Birdenbire makinist Hüsamettin, karşısına çıkan rayların üzerinde sırtüstü yatmış bir adam gördü. Hüsamettin levyeye (treni durdurur) hızla asıldı. Asıldı ama, tren ancak adamı çiğnedikten sonra durdu.

Yolcular heyecanla fırladılar. Adam paramparça olmuştu.

Trende bu hadise için özel olarak seyahat eden Dedektif Şakir derhal duruma hakim olarak kısa bir tahkikatı müteakip kaatili buldu.

Kaatil Makasçı Hüsnü idi! Şakir kaatili nasıl bulmuştu?

CEVAP:

Şakir derhal Makasçı Hüsnü'yü yakalıyarak dedi ki:

— Eğer sen makası açmasaydın tren bu yola girmez ve bu adam da çiğnenmezdi.

Makasçı Hüsnü:

— Ama trenin bu yoldan gitmesi gerekirdi, deyince Şakir cevabı yapıştırdı:

— Onu babana yuttur! Biz hiç mi trene binmedik ulan!

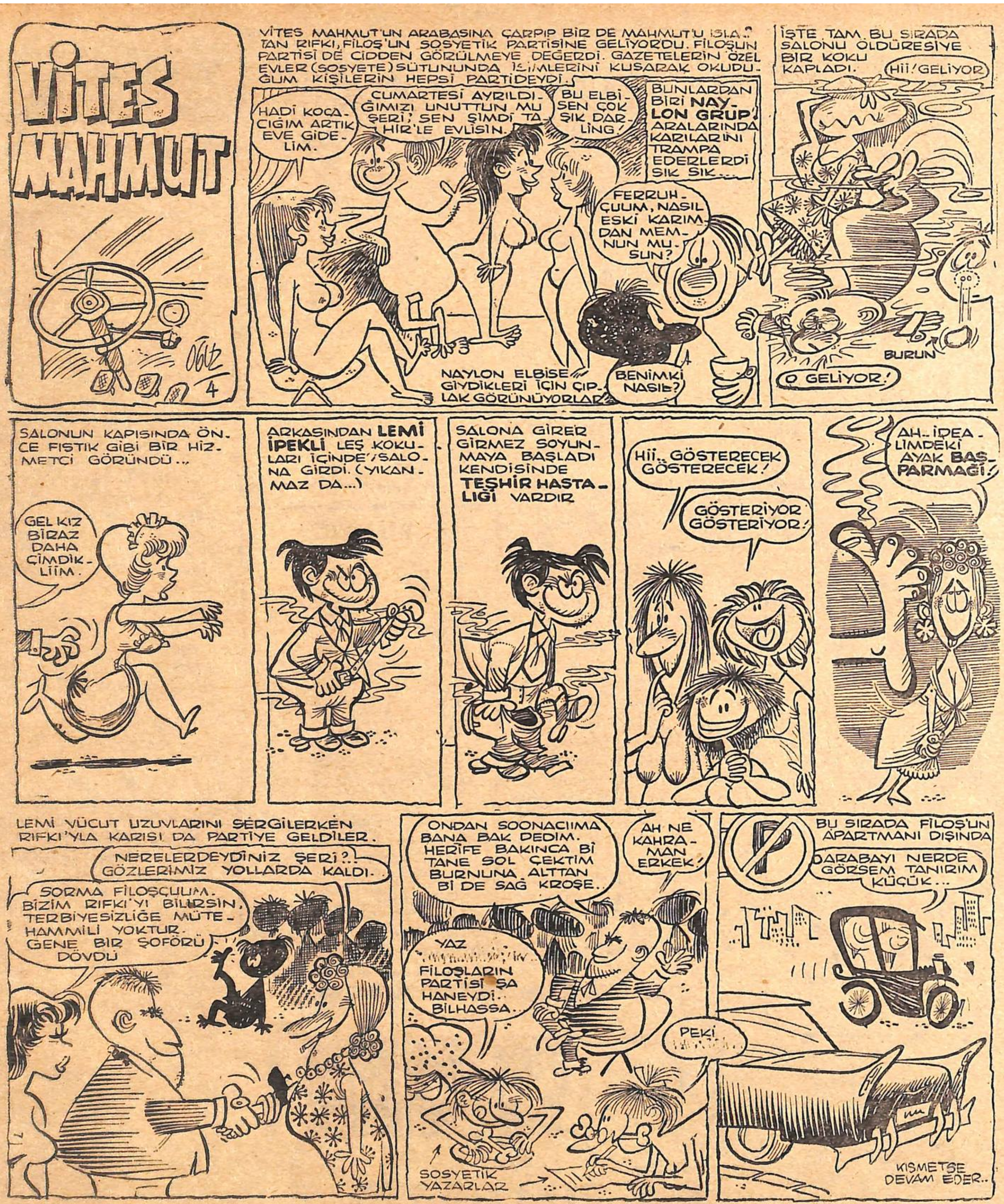

SEBEP

★ Atalarımız «üslûbu beyan ayniyle insandır» demişler. Yazdığı romanlarla bu sözün doğruluğunu ispatlıyan S. Sözen, bir zamanlar düşük Menderes'e bazı mektuplar göndermiş. Bu mektuplar, geçenlerde meydana çıkarıldı. Mektuplardan birinde, Bayan Sözen: «Seni sıkmak, sıkmak, sıkmak istiyorum» diye yazmış.

Şimdi, düşük Menderes zamanındaki çekilmez, dayanılmaz baskının sebebi anlaşıldı. Suzan hanım onu «sıkmak» istedikçe, o da bizleri «sıkıyor»muş meğer...

ALIŞMIŞ...

Söylentilere bakılırsa, yassıada'daki düşükler (Yüksek Mahkeme) huzurunda verecekleri ifadeyi, yapacakları savunmayı tartışıyor, nasıl bir hareket tarzı takip edeceklerini görüşüyorlarmış. Her kafadan bozuk düzen bir ses çıkarken, içlerinden birisi:

— Ne kadar inkâr etsek boşuna arkadaşlar, demiş. Bu Fatin Rüştü var ya, bu Fatin Rüştü... Mahkemede de dayanamayıp, bahis konusu suçların % 10 unu kabul edecektir. Herif alışmış bir kere... Eh, suçların % 10'u da, bizleri perişan etmeğe yeter zaten.

CEVAP VEREN OLUR MU?

Menderes'in akrabaları, koro halinde yeknesak bir hava tutturmuşlar:

— Adnan bizim ikazlarımıza kulak vermedi, diyorlar.

Düşük akrabalarının vermediği şeyleri bıraksalar da, biraz da kendilerine «verdiği şeylerden» bahsetseler ya... Hazırlayacakları liste hayli yüklü olurdu herhalde?

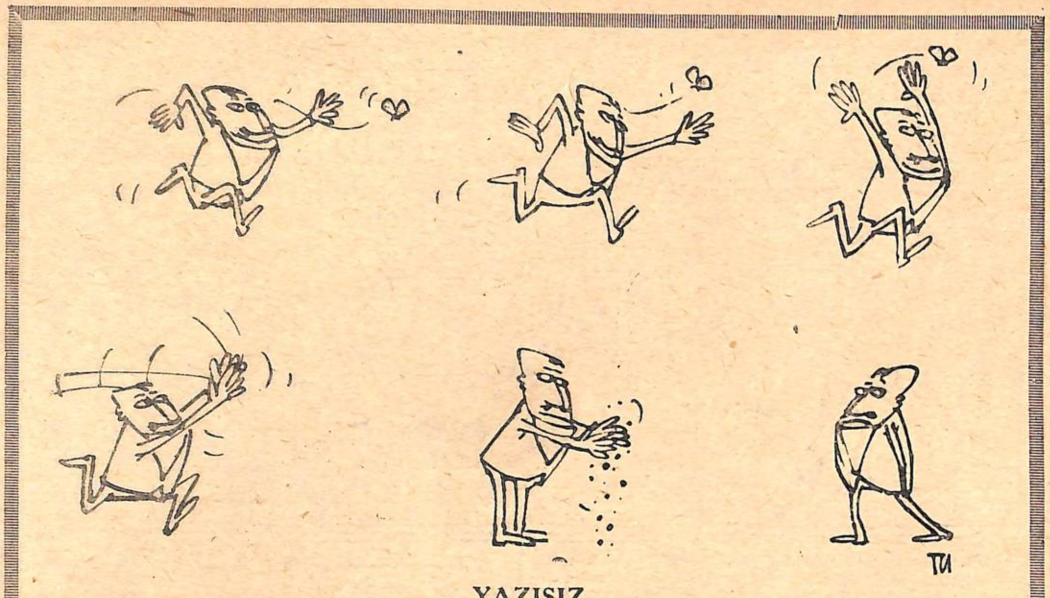

YAZISIZ

BOĞA

★ Karısı son derece kıskanç olan bir koca, genç denilecek bir yaşta ölmüştü. Kadın, onun ölüm tarihinden 6 ay sonra bir spritizmacıya başvurdu ve kocasının ruhunu çağırttı.

— Olduğun yerde bahtiyar mısın kocacığım? diye sordu.

Ruh cevap verdi:

— Son derece mesudum. Burası yemyeşil bir cennet. Hele çevremdekileri görsen. Onlar kadar güzel yaratık tasavvur edemezsin. Upuzun kirpikleri, dolgun vücutları, insanın içine işleyen sesleri var.

Karısı daha fazla dayanamadı:

— Bir dakika, dedi. Cennette olduğunu unutma. Orada, utanılacak bir iş yapmana müsaade edemem. Bir yolunu bulup, ben de senin yanına geleceğim.

Ruh, boğuk bir kahkaha attı ve:

— Ne cenneti yahu? diye cevap verdi. Öldükten sonra ruhlar tekrar yeryüzüne inerler. Ben de cennette değil, (Teksas)'da, örnek bir sığır üretme çiftliğindeyim...

KİBARCA...

Sulu bir adam, otelin holünde oturmuş, biraz ötedeki genç bir kadına işaretler yapıyordu.

Genç kadın bir müddet sonra dayanamıyarak yanına geldi ve sert bir eda ile:

— Rica ederim, beni rahat bırakın, dedi.

Sulu çapkın hiç bozulmadı:

— Pardon, diye karşılık verdi. Sizi annem zannetmiştim.

Genç kadın kaşlarını çattı:

— Bunun imkânı yok, çünkü ben evliyim...

BİLMECE

Yukarıda gördüğünüz iki adam arasında iki ayrılık vardır. Bu ayrılıkların ne olduğunu bulabilir misiniz?

Cevap:

Sağdakinin adı Zühtü olup otuzbir yaşında, soldaki ise otuz iki yaşında Zekeriyadır.

1960 YILINDA

70 Apartman Dairesi

AYRICA

5.200.000 TL.

CEM'AN

8 MİLYON

her 200 liraya 1 kur'a numarası

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

FAAL d - 650

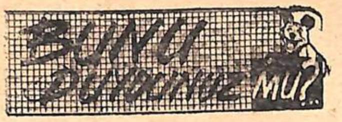

KATANGADAKİ HARİKA ADAM

Belçika Kongosunda ekvatöre 120 kilometre mesafede Katanga diye bir yer vardır ki, hayalinizdeki cehennem onun yanında şerbet gibi tatlı kalır. Sineğin en ahlâksızı burda, yılanın en haini burda, kaplanın, timsahın en katili burda. Aklınıza gelen binlerce hastalığın üstüne bir de 80 derece santigrat harareti ilâve edin tadından yenmez.

Bu çok kıyak beldenin tam ortasındaki uranyum madenlerinde 2 sene nalları dikmeden çalışabilenlere tam 50.000 dolar toka ediyorlardı. Dünya üstünde ne kadar naturası sağlam herif varsa buraya gelince, en kabadayı bir iki ay dayanıp nalları dikiyordu. Uranyum Şirketi parayı 100.000 dolara çıkardı. Fakat 2 seneyi dolduracak herif hâlâ piyasada yoktu. Bu Katanga denen yer adamı bozuk para gibi harcıyordu.

Birgün şirketin Marsilyadaki merkezine çelimsiz ufak tefek, kıtıpiyoz görünüşlü bir adam geldi.

— Ne istiyorsun? dediler.

— Katangaya gitmek, dedi adam.

Herkes gülmekten katıldı.

Kayıt işini yapan kâtip adama:

— Ulan ,sinek gibi herifsin be! dedi. Daha sen bir sivrisinek ısırmasıyla ölürsün.

Adam gayet ciddiydi.

— Traş istemem, dedi. Can benim. 2 sene Katangada çalışıp parayı alacağım. Kâtip adama acıyarak baktı ve kayıdını yaptı.

Herif evrakını aldı ve çıktı.

Aradan tam iki sene geçmişti ki aynı ufak tefek adam kapıda göründü. Kâtip adamı görünce hayretle yerinden sıçradı.

— Sen ha, rüya mı görüyorum? dedi.

— Rüya filân değil, dedi ufak tefek adam, benim. Yaz bakalım çeki gidip 100.000 doları alalım.

Kâtip, hayret içinde sordu:

— Peki ama sen Katangada iki sene nasıl dayandın?

— Bunda dayanamayacak ne var?

— O kadar sıcak, aslan, kaplan sinek, hastalık. Sonra 80 derece hararet.

— Bunların hepsi palavra, nefis deniz, her akşam caz, güzel kadınlar vardı.

— Afrikanın ortasında ha!

— Ne afrikası be, Niste.

— Niste mi?

— Tabiî Niste. Katanga Nis'in en meşhur pavyon ve gazinosudur. Ben orada tam 2 sene garsonluk yaptım. Ver bakalım bizim 100.000 doları dalgaya getirme!..

YUNANLI BİR KARİKATURİST

YUM GÖZÜNÜ AÇ AĞZINI

gabriel chevallier'den alpaçin

— 4 —

Masanın altından, önce ayağını genç kadının tüylü terlikler içindeki, zarif ayağına yaklaştırdı. Bir yandan da, bu ustaca ve zarif (!) âşıkane manevrayı Mösyö Tafardel'e hissettirmemek için onu sözleriyle oyalamaya çalışıyordu. Kahveler içilirken:

— Artık konuşabiliriz azizim Tafardel, dedi. İşe nereden ve nasıl başlamamızı düşünüyorsun?

Tafardel bir püro yaktı (Eve gelirken, bunları da Mösyö Piechut almıştı).

— Gayet basit, diye karşılık verdi. Şu anda işe başladın bile. Daha doğrusu, başlamış bulunuyorsun.

Mösyö Piechut şaşırdı, ne söyleyeceğini bilemedi. Bu şeytan herif, sağ bacağını hafifçe Madam Tafardel'in sıcak, yumuşacık bacağına yasladığını nasıl da bilmişti acaba?

Halbuki kendisi kurnazca ve politik davrandığını, ona hiçbir şey çaktırmadığını sanıyordu. «Eyvah» diye düşündü. «Daha başlangıçtan herşeyi mahvettim. Biraz bekliyemez miydim sanki?» Politika sahasında şöyle bir parlayıncaya kadar sabretmem gerekirdi? Fakat Madam Tafardel de pek tatlı şey canım. Gülerken, ağzının içi olduğu gibi görünüyor. Tek dişi eksik değil, dili de kelebek gibi oynuyor. Göğüsleri, neredeyse burnuma değecek, insan onun bu kadar yakınında durur da fırsattan faydalanmazsa, ona aptal demek gerekir.»

Tafardel sözlerine devam etti:

— Bol keseden iltifat, söylenenlere kulak vermemek, bazen de bile bile anlamamazlıktan gelmek, politika denilen zenaatın inceliklerindendir.

Piechut keyiflenmişti. Aklından, «tamam!» diye geçirdi. «Gerçi farkında değilim ama, bu işi iyi kıvırıyorum galiba? Bari biraz daha hız vereyim...»

Bacağını Madam Tafardel'in dolgun bacağına iyice yasladı. Aklınca «durumu çaktırmamak» için bir yandan da gelişi güzel konuşuyordu:

— Doğrusunu söylemek gerekirse, ben doğuştan politikacıyım, dostum. Bu istidat, belki de babadan geçme birşey. Toprağı bol olsun, pederin sağlığında, yakınlarından birisi, «Mösyö Bernard, demiş, paradan yana sıkıntınız yok. İsminizi herkese tanıtacak, bu cıvarda yaşıyan bütün hemşerilerin ağzında dolaşacak bir iş yapmak elinizde. Böylece, ailenizin öğünebileceği bir namınız olur.»

Piechut, iyiden iyiye sarhoşlaşmıştı. Bir ara, elini de masanın altına kaydırdı. Güzel Rose'un bacağının ılık gerginliğini avucuyla yokladı. Peltekleşen dili, kelimeleri büsbütün güç anlaşılır bir şekle sokuyordu:

— Peder, hiç vakit kaybetmemiş ve dostunun tavsiyesini yerine getirmiş.

Tafardel yapmacık bir merakla sordu:

— Bir çeşme mi yaptırmış?

— Hayır.

— Bir kilise?

— O da değil.

— Okul binası?

— Ne münasebet efendim, ne münasebet. Herkesin ağzında dolaşacak birşey ile okul binası arasında ne ilgi var? Peder, bir şarap imalâthanesi kurmuş. Şaraba da kendi adını vermiş. (Piechut) şarabı, şimdi herkesin ağzından eksik olmıyan birşey. Nasıl bizim ihtiyar da politikadan çakıyormuş değil mi?

Piechut, keyifli keyifli gülüyordu. Rose Tafardel, sıkıntıyla kocasına baktı. Kaş, göz işaretleri ile durumunu anlatmaya çalıştı.

Şimdiye kadar, kocasının sözlerine uyarak bu herifin sululuklarına katlanmıştı. Fakat daha ötesine tahammülü yoktu. Üstelik, teni de çabuk morarırdı.

Tafardel oralı olmadı bile. Gayesine ulaşmak için, karısının baldırına atılan birkaç çimdiği mesele yapacak bir adam değildi o...

Rose'un huysuz, huysuz kımıldadığını farkedince, bir hal çaresi bulmasının gerektiğini düşündü. Ustaca bir hareketle, karısının bacağının yerine kendi bacağını uzattı.

Piechut, artık istediği gibi elinin altındaki bacağı okşuyabiliyordu.

Arada sırada canının yanmasına rağmen, gözünü kırpmaksızın kahramanca (!) dayanan sağlık memuru:

— İlk önce hangi tarafı tutacağını bilmelisin, azizim ,dedi.

Elinin altındaki bacağı, beceriksiz bir çamaşırcı kadın gibi yoğuran Piechut, göz kırptı:

— Belki de çoktanberi biliyorum. Buna ne dersin?

Tafardel, az kalsın bir kahkaha atacaktı. «Hadi oradan dağdan inme» diye düşündü. «Hangi tarafı tutacağını bırak, şu anda kimin bacağını tuttuğunu bile bilmiyorsun sen...»

Ancak, karşısındakini bozmadı:

— Partiler, kızgın tavalara benzerler, dedi. Hangisini, ne zaman ve neresinden tutacağını bilmek çok önemlidir. Bu işte inancın, bağlılığın yeri yoktur. Sırasında, elini yakan bir tavayı atar gibi bir partiyi bırakıp, bir başkasına yapışmak gerekir...

Bacağı uyuşmuştu ama, geriye çekemezdi. Herif, bir futbol takımının masajcısı gibi yorulmak bilmiyordu. Tafardel, sözlerine devam etti:

— Her partinin umdeleri vardır. Parti sözcüleri, işportacılar misali bağırırlar. «Adalet», «Eşitlik», «Dürüstlük», «Sosyal güven» diye sesleri kısılır. Bunlar, karşılıksız çeklerden farksız lâflardır. Bizim -yani senin- umdelerin, «cömertlik», «kurnazlık» ve «küstahlık» olacak.

Piechut, hafifçe doğruldu. Aklının -olduğu kadar-, bir yere takıldığı belliydi.

— «Kurnazlık»la, «küstahlık»a lâfım yok, dedi. Fakat bu «cömertlik» de ne oluyor?

— Gayet basit. Çok şey vaad edeceksin, biraz para dökeceksin ve bunların yüz, belki de bin mislini toplayacaksın. Politika, vergisi olmıyan bir ticarettir. Burada nasıl olsa biz bizeyiz. Onun için açık konuşabilirim. İstersen kralcı ol, istersen sosyalist... Bütün bunlar, satacağın lâfların vitrinleridir. Sermayesi olmadığına göre, cebinden birşey de çıkacak değil. Sadece başlangıçta biraz masraf gerekir.

(Devamı var)

TAŞ DEVRİ

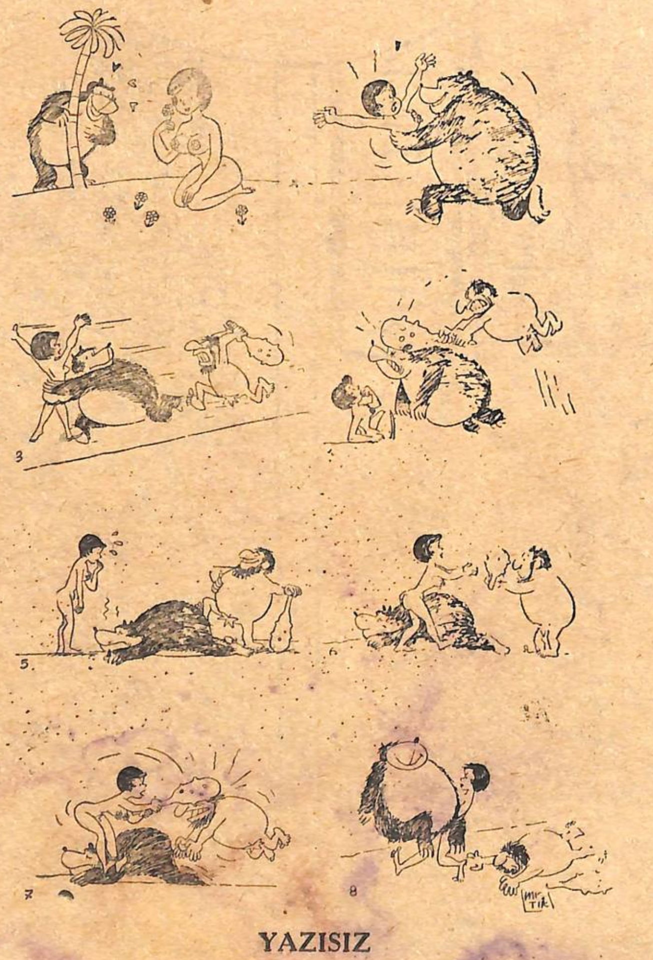

YAZISIZ

AKİS
TİRAJI
100.000
FİATI
1 LİRA

YEPYENİ BİR...

AKŞAM

7 den 70 e

kadar herkesin gazetesi

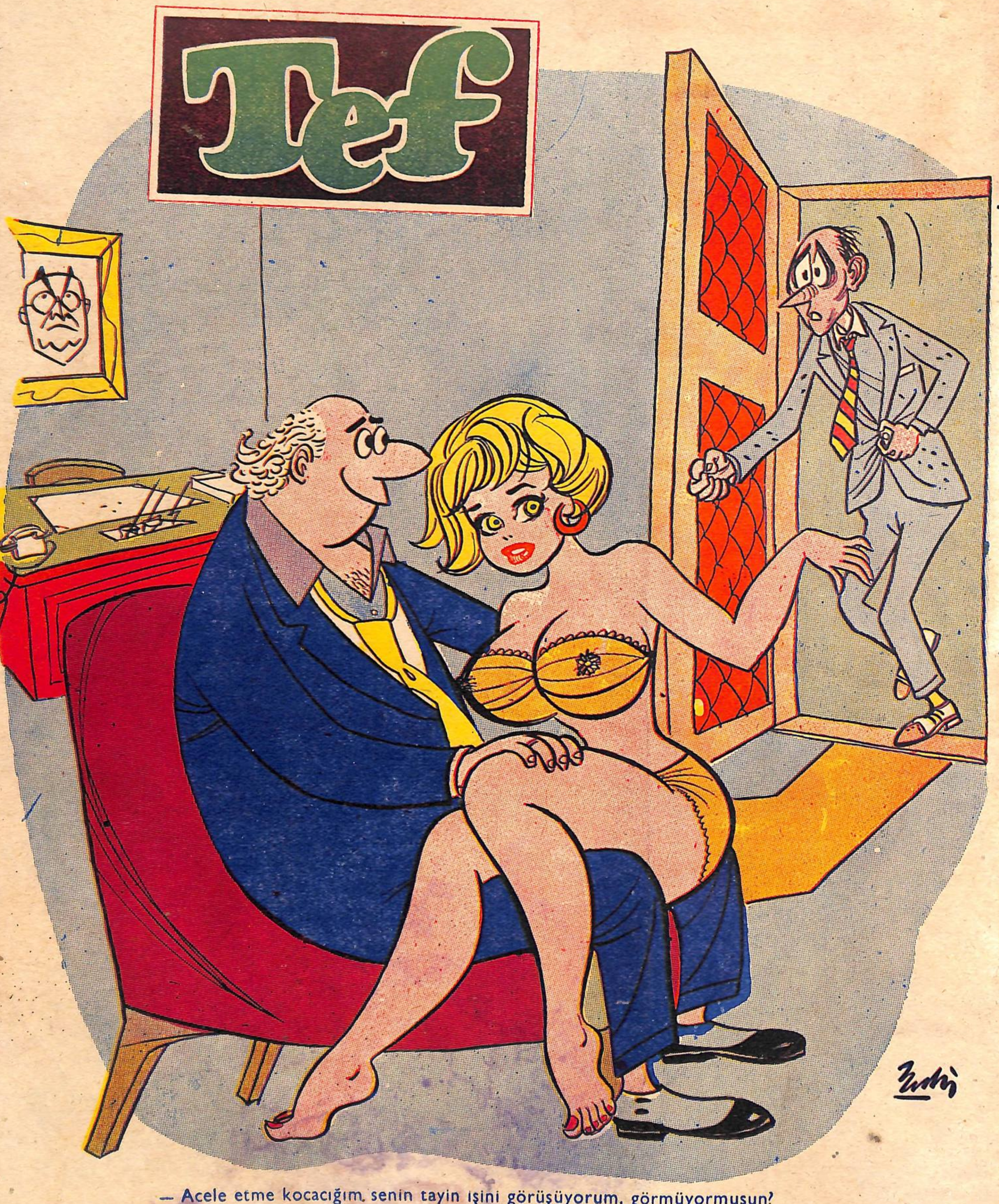

— Acele etme kocacığım, senin tayin işini görüşüyorum, görmüyormusun?